

ביכורים

מוזיקה

שם ביה"ס:

נופי הבשור

ישוב:

קיבוץ מגן

תחום הדעת:

מוזיקה

מס' יחידות לימוד:

5 יח"ל

סמל מוסד:

660324

כותב התכנית:

עמיקם קימלמן

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

אגף א' לפיתוח פדגוגי

תאריך עדכון

ספטמבר 2020

תוכן עניינים

1.	הרקע לפיתוח התכנית והתפיסה הרעיונית של התכנית (הרציונל).....	עמ' 3
1.1	רקע קצר על בית הספר.....	עמ' 3
1.2	סיבות והנמקות לכתיבת התכנית.....	עמ' 3
1.3	ייחודיותה של התכנית.....	עמ' 4
1.4	מספר יחידות הלימוד בתכנית.....	עמ' 4
1.5	כותבי התכנית ושותפיה.....	עמ' 5
1.6	התלמיד וצרכיו.....	עמ' 5
1.7	צוות ההוראה.....	עמ' 6
1.8	החברה וצרכיה.....	עמ' 7
1.9	התפיסה הרעיונית של התכנית (הרציונל).....	עמ' 7
1.9.1	תחום הדעת וארגונו.....	עמ' 8
2.	מטרות התכנית.....	עמ' 9
3.	מפרט התכנים.....	עמ' 10
3.1	תכנית 4 שנתית בפיתוח שמיעה.....	עמ' 12
3.2	תכנית תלת שנתית בפיתוח שמיעה ריתמי.....	עמ' 23
3.3	תכנית תלת שנתית בהרמוניה של הג'אז.....	עמ' 28
3.4	תכנית תלת שנתית בעיבוד.....	עמ' 40
3.5	תכנית דו שנתית בתולדות הג'אז.....	עמ' 53
4.	דרכי הערכה מסכמות.....	עמ' 64
5.	ביבליוגרפיה.....	עמ' 67
6.	נספחים.....	עמ' 69
6.1	קורסי העשרה.....	עמ' 69
6.2	הסבר על נושאי הלימוד בתכנית.....	עמ' 71
6.3	הנחיות לעבודת גמר.....	עמ' 74
6.4	מבנה בחנים ומבחנים בתולדות הג'אז.....	עמ' 75
6.5	מבוא לתורת המוסיקה לכיתה ט'.....	עמ' 81

1. הרקע לפיתוח התכנית והתפיסה הרעיונית של התכנית (הרציונל)

1.1 רקע קצר על בית הספר

בית הספר החל את פעילותו בשנת תש"ע. הוא נוצר מאיחוד של שני בתי ספר שהיו במועצה האזורית "אשכול" בעוטף עזה: בית הספר לבני הקיבוצים - "מעלה הבשור" ובית הספר לבני המושבים - "הבשור".

בית החינוך מונה כיום 927 תלמידים המתחנכים ב-36 כיתות אם מכיתה ז' ועד י"ב, 145 אנשי צוות, שמתוכם 120 מורים.

תלמידי בית הספר מגיעים מ-29 ישובים במועצת אשכול ומ-10 ישובים ברמת נגב. כמו כן בכל שכבה יש כיתת חינוך מיוחד על אזורית ומגיעים תלמידים שעברו השמה גם ממועצות אזוריות אחרות.

בית החינוך פועל על מנת לתת מענה מיטבי לכל תלמיד בתחום הלימודי, החברתי והרגשי. בנוסף, הוא עושה שימוש בפדגוגיה מיטבית ופועל למיצוי היכולות של כל תלמיד מתוך הקשבה והתאמה לצרכיו הייחודיים, ומתוך שאיפה למצוינות בכל תחום.

"נופי הבשור" הינו בית הספר היחיד בקהילה לחינוך הממלכתי, וככזה שואף לתת מענה לכלל אוכלוסיית התלמידים בקהילה.

1.2 סיבות והנמקות לכתיבת התכנית

אזור הנגב לא היה משופע מעולם בפעילות מוזיקלית מקומית שזכתה לתהודה ברחבי הארץ למעט מקרים בודדים, בעיקר בתחום הרוק והמוזיקה האתנית. לא רק זאת, מוזיקאים מצליחים עוברים למרכז ומוזיקאים ברמה גבוהה אינם ששים, בלשון המעטה, להגיע לנגב וללמד נוער ובוגרים מסיבות של מרחק ותקציב. לא רק זאת, המרחק מקשה על בני הנגב להגיע למרכז ובמיוחד חל הדבר על בני נוער.

על רקע זה, קמה היוזמה להקים את מגמת המוזיקה 'ביכורים' ולבנות מודל ייחודי שיתבסס על הבאת מיטב כוחות ההוראה והאמנים בישראל לנגב כדי ללמד בני נוער בתוכנית סדורה ואיכותית וכשיר אותם כמוזיקאים במסגרת לימודי התיכון שלהם באופן שירכשו מיומנויות וידע ברמה גבוהה מאוד. הדבר מתאפשר, בין היתר, הודות לעובדה שתלמידי המגמה לנים בפנימייה ועיסוקם הכמעט עיקרי במהלך היום, למעט לימודיהם בתיכון, סובב סביב מוזיקה באופן אינטנסיבי ובתנאי חממה מוזיקלית.

1.3 ייחודיותה של התכנית

התיכון האזורי נופי הבשור ובית ספר רימון פועלים בשיתוף פעולה המתבסס על ניסיונו רב השנים של בית ספר רימון בהוראה ובהנחלת מוזיקה רב תחומית בסגנונות הג'אז, הרוק, הפופ והמוזיקה הקלה.

את מגמת המוסיקה 'ביכורים' יוביל מנהל בית ספר רימון ב 24 השנים האחרונות, המוזיקאי עמיקם קימלמן, שהיה אחראי על פיתוח תכניות הלימודים של בית הספר, ועל בניית כל המסלולים והמגמות הקיימות כיום ברימון.

בית הספר רימון, מהווה אבן שואבת למוזיקאים מכל רחבי הארץ ומשמש מוקד לפעילות מוזיקלית ארצית ובינלאומית בתחומי הג'אז, הרוק והמוזיקה הקלה מאז 1985.

בית ספר רימון לג'אז דוגל ומיישם גישה בהוראת המוסיקה לפיה כבר מתחילת תהליך הלימוד משולב החלק התיאורטי עם החלק המעשי. תכנית הלימודים של מגמת המוסיקה 'ביכורים' תפעל על פי התפיסה הגורסת כי לידע ומיומנות באלתור יש תפקיד חיוני בהקניית טכניקות ליצירה עצמאית, מקורית ובעלת אמירה אישית ייחודית.

המודל הנהוג ברימון שעל פיו מושם דגש רב על המקצועות המעשיים ועל נגינה בהרכבים בכל רמות הלימוד, ייושם ב'ביכורים' על ידי מנהל המגמה וצוות המורים (כולם מורים ברימון או בוגריו, בעלי מוניטין וקריירה רב שנתית כאמנים וכמורים), תוך שימוש במתודות ובספרי הלימוד הנהוגים ברימון.

מדובר בפרויקט ייחודי וערכי הן ברמה המקומית והן ברמה הארצית. אנו מעוניינים מאד בהצלחתו, ויש חשיבות לבניית תכנית ייחודית על מנת להביא לביה"ס את טובי המורים וטובי התלמידים.

1.4 מספר יחידות הלימוד בתכנית

5 יחידות הלימוד לבגרות בתכנית מתחלקות באופן הבא:

- 1 יח'ל- הרמוניה של הג'אז
- 1 יח'ל – עיבוד
- 1 יח'ל – פיתוח שמיעה
- 1 יח'ל - פיתוח שמיעה רתמי
- 1 יח'ל - תולדות הג'אז

1.5 כותבי התכנית ושותפיה

תכנית הלימודים נכתבה ע"י עמיקם קימלמן, סקסופוניסט, מלחין ומעבד. למד סקסופון אצל מל קלר, ג'ו ויולה, ג'ימי מושר ואנדי מק'גי. שירת כנגן וכמעבד בתזמורת חיל האוויר. בעל תואר בקומפוזיציה מהאקדמיה למוזיקה ע"ש רובין באוניברסיטת ת"א. בוגר Berklee College of Music בבוסטון, ארה"ב. לימד ג'אז באקדמיה למוזיקה ע"ש רובין בירושלים. ניגן, הלחין ועיבד ליעל לוי, גרי אקשטיין, יהורם גאון, גידי גוב, הכול עובר חביבי, אלון אוליארצ'יק, שלום חנוך, רמי קליינשטיין, נורית גלרון, מארינה מקסימיליאן בלומין, מיקי קם, אפרת גוש ואחרים. הלחין ועיבד לתוכניות טלוויזיה ורדיו, לתזמורת הפילהרמונית הישראלית, לסימפונט רעננה והסינפוניטה הישראלית- באר שבע. כתב מוזיקה למופע "הקברט של הליקון" במסגרת פסטיבל ישראל ולסרט "קיץ אצל אריקה". הופיע עם אמני הג'אז לו סולוף, ג'ואן ברקין, ג'ף ברלין, לו מאריני, שילה ג'ורדן, איניאקי סנדובל, מייק דל פרו, ז'אן לו לוניון, פרנק אמסלם, בילי קובהם וה-New York Voices. היה חבר בלהקות הג'אז המיתולוגית "משיכת יתר" וב-Hard Jazz Knights ומנהיג כיום את חמישיית הג'אז The Human Factory. הופיע בפסטיבלי ג'אז בגרמניה, דרום אפריקה, אזרביג'אן, הונגריה וקזחסטן וברחבי ישראל. באוקטובר 2010 יצא לאור אלבום חדש, בעיבודו ובביצועו, ובו נעימותיו הגדולות של היוצר מיקי גבריאלוב. מנצח ומנהל מוזיקלי של "תזמורת הג'אז של תל אביב". מנהל אמנותי של לייבל הג'אז הישראלי Jazz 972. כיהן כמנהלו האקדמי של בית הספר רימון בין השנים 1990-2011 וכמנהלו הכללי בין השנים 2001-2014.

1.6 התלמיד וצרכיו

הדרישה מהתלמידים שיתקבלו למגמה תהיה להוכיח מעל לכל פוטנציאל שמיעה וקצב מפותחים.

בחינת הכניסה תכלול מבדקי שמיעה, זיכרון מוזיקלי ויכולת ללמוד מטלות בסיסיות בזמן אמת (חיקוי, לימוד בעל פה של משפטים מלודיים או ריתמיים ומהלכים הרמוניים). ייבדק ידע נוסף, נקשיב ליצירות מולחנות של המועמדים (במידה שיש) ונקיים ראיונות אישיים עם כל אחד מהם כדי לבדוק את התאמתו/ה למגמה מבחינה חברתית, מוטיבציה ללימודי מוזיקה, נושאי עניין נוספים וכו'.

אנו מעוניינים בתלמידים בעלי פוטנציאל גבוה המעוניינים להשקיע שעות רבות ביום בתרגול, יצירה ונגינה בהרכבים.

בנוסף, יידרש כל תלמיד להוכיח רמת נגינה, או שירה, טובה (טכניקה, רמת קריאה מלודית והרמונית, בהתאם לכלי הנגינה, וכישורי אלתור בסיסיים) באופן שיאפשר לשבץ אותם להרכבים

מהיום הראשון ללימודיהם. נתונים אלו ייבדקו בראיונות אישיים בהם הם יתבקשו להשמיע קטעי נגינה עליהם עבדו מראש. בנוסף, תיבדק רמת הקריאה והאלתור שלהם. תלמידים שיעברו את הסינון הראשוני יתבקשו להכין מטלה מאתגרת שאותה יכינו במשך כ-3 שבועות יחד עם מורה הכלי שלהם. הדבר יאפשר לנו לאבחן את יכולת הלמידה ואת רמת המחויבות שלהם למוזיקה וללימודים במגמה.

תלמידים המגיעים עם ידע ויכולות גבוהות בביצוע (נגינה/שמיעה) יסווגו לרמות לצרכי שיבוצם להרכבים ולכיתות אלתור בכפוף ליכולות שיפגינו בקריאה, אלתור וטכניקה, וכן בהתאם לסגנון המוזיקלי בו הם שולטים.

תלמידים עם פוטנציאל מוזיקלי גבוה שאינם שולטים בכלי נגינה באופן שמאפשר שיבוצם להרכבים ולקורסי אלתור, יידרשו לקחת שיעורים פרטיים בפסנתר אצל מורה שיאפשר על ידו.

במהלך השנה הראשונה הם ישולבו בשיעורי יצירה ולא באלתור וינגנו תפקידים פשוטים בכלי הקשה או יתכנתו תפקידים במחשב(במידה והם שולטים בתוכנות הקלטה). כל זאת כדי שיתנסו בעבודת צוות, ילמדו כיצד מתנהלת חזרה מוזיקלית ויתרמו, ולו גם במעט, להרכב.

במהלך לימודיהם ייחשפו התלמידים לסגנונות נגינה מגוונים וילמדו כיצד לבצע אותם באופן אותנטי.

יחד עם זאת, נעודד כל תלמיד לשמר את הסגנון הקרוב לליבו ולהתמחות בו.

1.7 צוות ההוראה

עמיקם קימלמן – ראו קורות חיים למעלה.

פרופ' בועז בן משה – גיטריסט, מלחין, מעבד, מנצח ומחנך. דקאן הפקולטה למוסיקה רב-תחומית באקדמיה למוסיקה בירושלים, מרצה בחוג למוסיקה באוניברסיטת חיפה וסגן מנהל לשעבר לעניינים אקדמיים בבית הספר רימון. הלחין כ-30 יצירות, מהן 7 יצירות תזמורתיות, מספר רב של יצירות קאמריות, שירים ויצירות רב-תחומיות.

רוב יצירותיו הוזמנו על ידי גופי ביצוע בולטים: התזמורת הסימפונית י-ם, התזמורת הקאמרית הישראלית, הסינפוניטה הישראלית-באר שבע, פסטיבל ישראל, פסטיבל קול המוסיקה בגליל העליון, פסטיבל "צלילים במדבר" ועוד. בנוסף ליצירותיו הקונצרנטיות, מרבה בועז לעבד ולהקליט מוסיקה קלה וג'אז. חתן פרס ראש הממשלה למלחינים לשנת 2003 ועוד פרסים רבים אחרים. בוגר האקדמיה למוסיקה ומחול בירושלים ואוניברסיטת פנסילבניה. אצלנו בועז מלמד יצירה ותאוריה קלאסית.

ורד דקל - זמרת ג'אז ומלחינה. בוגרת בית הספר רימון. בעלת תואר ראשון מ-Mannes College of Music בניו-יורק, שם למדה אצל הגב' Trish McCaffrey. בעלת תואר שני בקומפוזיציה מהאקדמיה למוזיקה ולמחול בירושלים. מופיעה בחו"ל ובארץ עם הרכבי ג'אז בחומר מקורי. מופיעה בפרויקטים של מוזיקה קלאסית מודרנית. הוציאה עד כה שלשה תקליטורי ג'אז מקוריים: Live at Shablul Jazz - i Expanded Interpretations , Make way For Love.

מכהנת כראש המחלקה הווקאלית הרב-תחומית באקדמיה למוזיקה ולמחול בירושלים.

לוטם עזנר - פסנתרנית ומלחינה פעילה ("תזמורת המהפכה", נגנית ג'אז, כותבת שירים), מורה מנוסה בכל הגילאים והרמות. אוהבת ללמד את מי שרוצה ללמוד.

למדה בתיכון "תלמה ילין", שרתה בצבא כמוזיקאית מצטיינת וכמעבדת ומלווה של להקות צבאיות. לאחר שחרורה מצה"ל החלה ללמוד באקדמיה למוזיקה בירושלים והשלימה תואר בקומפוזיציה.

לוטם הינה יוצרת, כותבת ומלחינה מוזיקה אמנותית לקולנוע, תיאטרון ומחול. וכן, מקליטה ומופיעה בפרויקטים מגוונים ומשתפת פעולה עם אמנים שונים כגון: להקת אטליז, תזמורת המהפכה, האנסמבל הקולי החדש, מקהלת הקיבוץ הארצי, יוני רכטר, נתנאלה, מיקה שדה, אלון עדר ועוד.

1.8 החברה וצרכיה

המגמה פתוחה לתלמידים מכל רחבי הארץ, אם כי סביר להניח שרבים מהם יגיעו מהנגב. רקע חברתי או כלכלי אינם מהווים קריטריון לקבלה למגמה, אלא רק פוטנציאל וכישרון מוסיקליים ורעב ותשוקה למוזיקה.

תלמידים הבאים מחתך סוציו אקונומי נמוך נהנים ממלגות ותמיכות ממקורות שונים כדי לממן את לימודיהם ומגוריהם בכפר. (ראה פרטים נוספים על החברה הסובבת את בית הספר בסעיף 1.2 עמ' 2)

1.9 התפיסה הרעיונית של התכנית (הרציונל)

ביסוד התפיסה שתנחה את תכנית הלימודים של המגמה עומדות מספר הנחות יסוד:

1. ההבנה שהמפתח להישגים המוסיקליים של התלמיד נמצא בהעתקת מרכז הכובד של ההוראה מלימוד תאורטי להקניית יכולת האלתור וההלחנה. העיסוק באלתור ובהלחנה, בסגנונות שונים ובכל רמות הלימוד, מחייב את התלמיד להתמודד בצורה בלתי אמצעית עם המרכיבים החשובים ביותר של המוזיקה: קצב, מלודיה, קונטרפונקט, הרמוניה וצורה.

2. האלתור וההלחנה הן מיומנויות הניתנות לרכישה, ולא דווקא כישורים שהם נחלתם של יחידי סגולה בלבד.

3. הכשרת תלמידי המגמה לקראת השתלבות מעשית בחיי המוסיקה בארץ ובחו"ל, תוך עידוד דור חדש של מוסיקאים מקצועיים ועידוד יצירה ישראלית מקורית.

4. תלמידי המגמה ירכשו כלים שיאפשרו להם לתפקד כמוסיקאים מקצועיים: נגנים, מלחינים, מעבדים ומפיקים, שיוכלו להתמודד בהצלחה עם אתגרים מוזיקליים בסגנונות שונים ובמגוון תחומים: הופעה חיה, הקלטות אולפן, הלחנה ועיבוד, קולנוע ותיאטרון ושימוש באמצעים טכנולוגיים עכשוויים הרלוונטיים ליצירת מוזיקה.

5. תלמידי המגמה ייחשפו למגוון רחב של סגנונות ומסורות מוזיקליות, יפתחו ראייה פלורליסטית, ויתנסו בחיבורים לא שגרתיים של סגנונות, תזמורים ונגינה ביצירתם המוזיקלית.

1.9.1 תחום הדעת וארגון

תכנית הלימודים מבוססת על התכנים ושיטות הלימוד המוכחות של בית הספר רימון בתחומי הביצוע, היצירה, ההעשרה והטכנולוגיה.

תכנית זאת מפוקחת על ידי המועצה האקדמית של בית הספר רימון, שבראשה עמד עמיקם קימלמן ובה חברים ראשי מגמות ומסלולים ומורים בעלי קריירה עשירה וניסיון רב בהוראה בתחומם.

תכנית הלימודים של מגמת 'ביכורים' תוכר על ידי בית הספר רימון ותזכה את בוגרי המגמה באקדמיטציה שתאפשר להם להיכנס לשנת הלימודים השנייה ברימון.

בחינות הגמר של המגמה תהיינה מפוקחות על ידי בית הספר רימון.

קורסי המגמה יועברו בקורלציה מוחלטת ביניהם באופן שיתמכו וישלימו זה את זה, הן בתוך שנת הלימודים והן במעבר לשנה הבאה.

התוכנית בנויה באופן הדרגתי ומובילה את התלמידים לסיום כיתה י"ב עם מיומנויות מקיפות בנגינה (סולנית, ליווי) וביצירה (עיבוד, תזמור, הלחנה).

נושאי הלימוד:

מבוא לתורת המוסיקה, פיתוח שמיעה ריתמית, פיתוח שמיעה, הרמוניה של הג'אז והמוסיקה הקלה, עיבוד ותזמור, תולדות הג'אז, הפופ והרוק, תחנות חשובות בהתפתחות המוזיקה המערבית, אלתור ויצירה, יסודות המקלדת, תיווי בעזרת מחשב (סיבליוס) ויסודות השפה הדיגיטלית (קיובייס). (לפירוט ראה נספחים עמ' 56).

2. מטרות התכנית

ע"פ תפיסתנו, ניתן לשפר מיומנויות חברתיות וכישורי חיים באמצעות המוסיקה.

אמני הג'אז והמוסיקה הקלה מתאמנים באופן קבוע ביצירה בצוות ועוסקים באלתור בזמן אמת, בספונטניות, בהקשבה, במעורבות בסביבה וביכולת תגובה מהירה - כל אלה תכונות התורמות לכל איש צוות בכל ארגון בכלל, ולתלמיד תיכון, הנמצא בשלב קריטי לעיצוב אישיותו, בפרט.

ה"אני מאמין" החינוכי דוגל במתן כבוד ליצירתו של כל אדם, תוך עידוד ושימת דגש על תהליך הלמידה ולא דווקא על התוצאה הסופית. מורי המגמה יעבירו מסר לתלמידים, על פיו לימוד סגנון מוסיקלי כמוהו כלימוד שפה חדשה וכפי שלא ניתן לדבר בשטף מבלי לדבר עם אנשים, כך לא ניתן להגיע לרמת אלתור גבוהה ללא תרגול ותעוזה מול קהל.

דגש חזק יושם על התהליך עצמו תוך עידוד התלמיד לפתח תעוזה ולהתנסות בתחומים שאינם מוכרים לו. כיתת הלימוד תשמש כצוות מגובש ותומך.

הפעילות תדרוש מהתלמידים לתמוך זה בזה, לתרום לתוצר הסופי, להכיר זה את זה באופן אינטימי. ולהטמיע מסרים כגון:

- החופש לאלתר - בתוך גבולות מאד ברורים של סדר ומשמעת.
- החופש לטעות מבלי לשפוט את עצמך או את האחר.
- פתוח היכולת להפוך רעיון התחלתי ליצירה ראויה.
- קבלת הערות וביקורת כדבר חיובי בהתפתחות.
- לדעת לתפקד באופן חיובי הן בתפקידי 'מוביל' והן כ - side man
- לתת לגיטימציה לכך שרעיון אישי/פרטי יכול לקבל צורה ולהשתנות על ידי הצוות.
- הכרה בכך שערך השלם גדול מסך חלקיו והכרה בכוחה של עבודת צוות.
- הנאה וסיפוק מהתהליך עצמו.

התוכנית תציב לעצמה את המטרות הערכיות הבאות:

מטרות חברתיות: שיפור מיומנות עבודת צוות, יכולת הקשבה ויכולת למידה. שילוב תלמידים מרחבי הארץ מכל שכבות וגוויי החברה הישראלית ויצירת סביבה שוויונית, יצירתית ותומכת.

מטרות רגשיות: פיתוח יכולת עמידה במצבי לחץ, גיוס מרבי של הגוף והנפש ותרגול התמודדות עם תסכולים וכישלונות ושיפור מיומנויות בסיסיות כגון ריכוז, קשב, שיתוף פעולה ומשמעת עצמית.

מטרות תרבותיות: עידוד יצירה ישראלית מקורית בתחום המוזיקה ועיצוב פרופיל גבוה של מוזיקאי מבצע ויוצר.

3. מפרט התכנים

טבלת חלוקת השעות של המקצועות הנלמדים

ט'	י'	י"א	י"ב	
תורת המוסיקה	מבוא לתורת המוסיקה שנתי 2 ש"ש	יסודות בהרמוניה מסורתית ופוליפוניה שנתי 2 ש"ש		
פיתוח שמיעה ריתמי	שנתי 1 ש"ש	שנתי 1 ש"ש 1 ש"ש		
פיתוח שמיעה	שנתי 2 ש"ש	שנתי 2 ש"ש 2 ש"ש	שנתי 2 ש"ש	
הרמוניה בסגנון ג'אז ומוסיקה קלה		שנתי 2 ש"ש 2 ש"ש	שנתי 2 ש"ש	
תולדות הג'אז		שנתי 1 ש"ש 2 ש"ש	שנתי 2 ש"ש	
תולדות הפופ/רוק		שנתי 1 ש"ש		
תולדות המוסיקה המערבית		תחנות חשובות בהתפתחות המוסיקה		

		המערבית. 1 ש"ש		
עבוד/תזמור #	יסודות בעיבוד (סמסטר שני) 2 ש"ש	עבוד לכלי קצב ונשיפה בסגנון הג'אז והמוסיקה הקלה שנתי 2 ש"ש	עבוד ווקאלי (סמסטר ראשון). חזרות ועבודה מודרכת על פרויקט גמר כיתתי (סמסטר שני) שנתי 2 ש"ש	
הרכבים #	שנתי 4 ש"ש	שנתי 4 ש"ש	שנתי 4 ש"ש	
אלתור #	שנתי 2 ש"ש	שנתי 2 ש"ש	שנתי 2 ש"ש	
יצירה #	הלחנת שירים שנתי 2 ש"ש	קומפוזיציה חופשית שנתי 2 ש"ש	שנתי 2 ש"ש	אלתור/ יצירה שנתי 2 ש"ש
סה"כ	13 ש"ש	18 ש"ש	16 ש"ש	12 ש"ש

קורסי העיבוד/תזמור, הרכבים, אלתור/יצירה (מסומנים ב #) יינתנו לקבוצות של עד 14 תלמידים בלבד. זאת כדי לאפשר קשר אישי ובלתי אמצעי בין המנחה לכל תלמיד בקבוצה והתייחסות מעמיקה ויסודית לעבודותיהם ונגינתם של התלמידים.

3.1 תכנית 4 שנתית בפיתוח שמיעה

פתוח שמיעה כיתה ט'- 2 ש"ש

ביבליוגרפיה

חוברת הקורס 'פיתוח שמיעה' מאת רפי קדישזון וד"ר בועז בן משה בהוצאת בית ספר רימון – פרקים 1-2

ספר הכורים של באך

Real Book

מבחר שירים ישראלים

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה +משקלה
שירת צלילים וסולם מאג'ורי במפתח סול	6	חזרה על צלילים בשירה באופן מדויק ושירת סולם מאג'ורי	סולם מאג'ורי שמות הצלילים	שירת צלילים, משחקי צלילים במספרים, הכתבות וזיכרון של צלילים	ספר הקורס (סולפג' והכתבות) עמ' 1-5, כורל 202, 239	
הכרת המרווחים	6	זיהוי כללי של סוגי מרווחים על פי דיסוננט, קונסוננט זך וקונסוננט לא זך	שמות המרווחים דיסוננט, קונסוננט זך ולא זך	הסבר פרונטלי, תרגול והכתבות	עמ' 1-5 סולפג' נוסף דוגמא: All the things You Are	בוחן זיהוי סוגי מרווחים (10%)
זיהוי מרווחים	6	זיהוי מרווחים	מרווח משלים	הסבר פרונטלי,	סולפג' נוסף	

משלימים		משלימים	תרגול והכתבות	דוגמא: Autumn Leaves,	
זיהוי מרווחים דומים	6	זיהוי טרצה קטנה לעומת גדולה סקונדה ק'ג וקוורטה לעומת קווינטה	טרצה קוורטה	הסבר פרונטלי, תרגול והכתבות	סולפג' (תפקיד הסופרן בלבד): כורל 80, 76 שירים לדוגמא: Obladi מחר הרוח נושבת קרירה
זיהוי מרווחים דומים מתקדם	6	זיהוי סקסטה קטנה לעומת גדולה ספטימה ק'ג טריטון לעומת שאר הדיסוננטים	סקסטה, ספטימה, טריטון.	הסבר פרונטלי, תרגול והכתבות	סולפג' נוסף דוגמאות: Over the Rainbow, My way, I love You
מרווחים גדולים מאוקטבה	4	זיהוי המרווחים הגדולים מאוקטבה : נונה, דצימה, און- דצימה, דו דצימה, טרה- דצימה	מרווחים גדולים מאוקטבה	הסבר פרונטלי, תרגול והכתבות	לבחירת המורה
מפתח פה	4	חזרה על צלילים בשירה באופן מדויק ושירת סולמות מאג'וריים ומינוריים	סולמות במפתח פה	הסבר פרונטלי, תרגול והכתבות	עמודים 8, 10, 11, סולפג' של תפקידי בס מתוך הכורלים של באך,

				במפתח פה		
	עמודים 6-12	הסבר פרונטלי שירה וזיהוי	סולמות מינוריים	שירת סולמות מינוריים מכל הסוגים	4	סולם מינורי
	זיהוי וסולפג' דוגמאות: Maria (west side Story)- מודוס לידי Tequila – מודוס מיקסולידי	הסבר פרונטלי הכרות ה"צבעים", 'מידול' של מנגינות ידועות, תרגול והכתבות.*	מודוסים- יוני, לידי ומיקסולידי.	זיהוי המודוסים יוני, לידי ומיקסולידי	4	מודוסים "מאג'ורים"
בוחן זיהוי מודוסים 10%	זיהוי וסולפג' דוגמאות: Green leaves (דורי) דרור יקרא (פריגי)	הסבר פרונטלי הכרות ה"צבעים", 'מידול' של מנגינות ידועות, תרגול והכתבות	מודוסים מינוריים	זיהוי המודוסים דורי, פריגי, אאולי ולוקרי	4	מודוסים "מינוריים"
		הסבר פרונטלי, תרגול והכתבות של ארבעת סוגי המשולשים	מג'ור, מינור, מוקטן, מגדל	זיהוי ושירה של אקורדים	6	אקורדים משולשים
					2	חזרה למבחן
50% מהציון הסופי					2	מבחן מסכם

*"מידול", כוונתו שינוי המודליות של מנגינה והעברתה למודוס אחר. למשל: שינוי מנגינה מדו מינור טבעי לדו לידי או פה מיקסולידי וכו'

פתוח שמיעה כיתה י'- 2 ש"ש

ביבליוגרפיה:

חוברת הקורס 'פיתוח שמיעה' מאת רפי קדישזון וד"ר בועז בן משה בהוצאת בית ספר רימון

ספר הכורים של באך

Real Book

מבחר שירים ישראלים.

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה +משקלה
הכרת נוסחאות המז'ור ומרווחים- חזרה על כיתה ט'	6	הכרת שמות הצלילים, יכולת זיהוי ושירה	סולם מז'ור	הסבר פרונטלי תרגול סולפג' והכתבות	חוברת הקורס וחומרים לבחירת המורה	
הכתבות דו קוליות והכתבות עם צלילים כרומטיים במג'ור	4	זיהוי שתי מגינות מקבילות		הסבר פרונטלי ותרגול הכתבות	חוברת הקורס וחומרים לבחירת המורה	
זיהוי דרגות הרמוניות	6	הכרת הדומיננטה והסוב דומיננטות וזיהוייהן בתוך סולם	דומיננטה , סוב דומיננטה, טוניקה	הסבר פרונטלי, תרגול	חוברת הקורס וחומרים לבחירת המורה	בוחן זיהוי ושירת מהלכים הרמוניים 20% מהציון הסופי

	המורה					
	חוברת הקורס וחומרים לבחירת המורה	כנ"ל	m7 maj7 7 m7b5	הכרות עם 4 הסוגים הדיאטוניים	6	אקורדים מורכבים
	חוברת הקורס וחומרים לבחירת המורה	כנ"ל	קדנציה	יכולת לזהות אקורדים של מהלך הרמוני פשוט	6	הכתבות הרמוניות קדנציאליות מסורתיות וג'אזיות
בוחן היפוכים 10% מהציון הסופי	חוברת הקורס וחומרים לבחירת המורה	כנ"ל	טרצ-קוורט – קווינט-סקסט סקונד אקורד	זיהוי ושירת היפוכים לכל סוגי האקורדים המורכבים	6	היפוכי אקורדים
	חוברת הקורס וחומרים לבחירת המורה	כנ"ל		חזרה להכתבות מלודיות בדרגת קושי מתקדמת יותר. פתרון מנגינות בהתאם לקוד הטונאלי של הסולם המג'ורי בשירה ובהכתבות.	6	הכתבות מלודיות – מתקדם כולל זיהוי צלילי מנע
	חוברת הקורס וחומרים לבחירת המורה	תרגול		הכתבות הרמוניות בדרגת קושי מתקדמת יותר.	6	הכתבות הרמוניות - מתקדם
בוחן סולפג' ובכתב: 20% מהציון	חוברת הקורס וחומרים לבחירת	הסבר פרונטלי, תרגול		סולפג' של שירים מוכרים התואמים את החומר הנלמד. ניתוח	6	סולפג' – מג'ור כולל פירוקי אקורדים עם

	המורה			מלודי.		צלילי מתח
	חוברת הקורס וחומרים לבחירת המורה	הסבר פרונטלי, תרגול		כנ"ל	6	סולפג' – מינור
מבחן מסכם: 40% מהציון	חוברת הקורס וחומרים לבחירת המורה	תרגול		תרגולים ודוגמאות לקראת המבחן המסכם	6	חזרה למבחן
הערכת מורה 10%						
					60	סה"כ שעות
סה"כ - 100%						סה"כ ציון שנתי

פתוח שמיעה יא' - 2 ש"ש

ביבליוגרפיה: Modus Novus

חוברת הקורס 'פיתוח שמיעה' מאת רפי קדישזון וד"ר בועז בן משה בהוצאת בית ספר רימון פרקים 3-4

ספר הכורים של באך

Real Book

מבחר שירים ישראליים.

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה +משקלה
מלוויה והרמוניה- חזרה	6	הטמעת החומר מכיתה י' – יכולת זיהוי מרווחים, אקורדים במצב בסיסי ובהיפוכים הכתבות הרמוניות ומלוודיות עם צלילים כרומטיים. שירת סולפג'	כל המרווחים, אקורדים משולשים- מינורים ומז'וריים	תרגול- סולפג' הכתבות	חוברת הקורס לבחירת המורה	בוחן 10% מהציון
הכתבות הרמוניות – דומיננטות שניונית	6	זיהוי אקורדים מושאלים והגדרתם	דומיננטה שניונית	הסבר פרונטלי, תרגול	לבחירת המורה	בוחן 10%
אקורדים מרובעים במצב בסיסי – מתקדם.	6	הכרות עם אקורדים מרובעים נוספים	m/maj7 aug7 7sus4 dim7	כנ"ל	לבחירת המורה	
סולפג' הרמוני	6	שירת ארפג'ים של מהלכים הרמוניים של סטנדרט פשוט (beautiful love)	סטנדרט	תרגול	לבחירת המורה	10% בוחן הרמוניה של סטנדרט
סולפג' ג'אז	6	שירת הלחנים של סטנדרטים בסגנון ביי- בופ עם שמות הצלילים	סטנדרט בסגנון ביי- בופ	תרגול	לבחירת המורה	
הכתבה הרמונית ג'אז		הכתבה הרמונית כולל תחליפים, דומיננטות שניונית Modal	תחליפים, דומיננטות שניונית Modal	הדגמה +תרגול	לבחירת המורה	

			Interchange	Interchange	6	
	לבחירת המורה	כנ"ל	היפוכי אקורדים מרובעים	על התלמיד לזהות ולהרכיב משולשים וספטאקורדים לסוגיהם בהיפוכים	6	אקורדים מאזורים מרובעים בהיפוכים - מתקדם
	לבחירת המורה	תרגול	משקל מתחלף צלילים כרומטיים במז'ור ומינור	הכתבה דו קולית הכוללת משקלים מתחלפים + צלילים כרומטיים במאג'ור ובמינור	6	הכתבה דו קולית - מתקדם
	לבחירת המורה	הכרות, זיהוי והשוואה עם מודוסים מהם הם נגזרים.	Altered Mixo b9. b13 Lydian b7 Symetric Diminished	זיהוי סולמות שונים מעולם הג'אז	6	המודוסים הג'אזיים
	לבחירת המורה			כנ"ל	6	סיכום שנתי והכנה למבחן מסכם
מבחן מסכם - 50% מהציון						
הערכת מורה 20%*						
סה"כ - 100%						סה"כ 60 שעות

* להערכת מורה בי"א ניתנים אחוזים גבוהים יותר מפני שלימוד פיתוח שמיעה בכיתה י' הוא עדיין יותר מכני מאשר ביא' והערכת המורה ניזונה מידע רב יותר אצל התלמידים בהרמוניה, התנסות בעיבוד, נגינה במקלדת.

פתוח שמיעה יב' - 2 ש"ש

ביבליוגרפיה: Modus Novus

חוברת הקורס 'פיתוח שמיעה' מאת רפי קדישזון וד'ר בועז בן משה בהוצאת בית ספר רימון- פרקים 4-5

ספר הכורים של באך

Omni Book ,Real Book

מבחר שירים ישראלים

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה +משקלה
מלודיה, הרמוניה וצלילי מתח	6	הטמעת החומר מכיתה יא'		תרגול- סולפז' הכתבות	חוברת הקורס לבחירת המורה	
זיהוי ושירת מהלכים עם ספקטורדים	8	זיהוי, שירה- הטמעת החומר מכיתה יא' ברמה גבוהה יותר ורלוונטיות יותר לחיי המוסיקאי- דרך מהלכים הרמוניים נפוצים מתחום הג'אז והמוסיקה הקלה	ספקטאקורדים	הסבר פרונטלי, תרגול	לבחירת המורה	בוחן בע"פ סולפז' - 10%
היפוכים	6	זיהוי ושירה- הטמעת החומר שנלמד בכיתה		כנ"ל	לבחירת המורה	בוחן סולפז',

10%				יא' דרך מהלכים הרמוניים נפוצים בעולם הג'אז.		
בוחן, הכתבת צלילי מתח 10%	לבחירת המורה	זיהוי , סולפג' והכתבות	צלילי מנע טונליים- צלילים היוצרים דיסוננט חריף לאוזן המערבית. צלילי מנע תפקודיים- צלילים המשנים את התפקוד המקורי של כל אחד מהמודוסים. צלילי מנע סוגיים- גורמים לאקורדים להישמע כמו אקורד אחר	על התלמיד להרכיב בשירה אקורד וצלילי מתח, לזהות אקורד וצלילי מתח המנוגן ע"י המורה. על התלמיד להבין את השוני בין צלילי המנע ולדעת לזהות אותם	6	אקורדים צלילי מתח
בוחן- סולפג' והכתבה 10%	לבחירת המורה	תרגול- השמעה במכשיר שמע פרטי לכל תלמיד עם אזניות וכתיבה.		הכתבה הרמונית ומלודית של 8 תיבות מתוך סטנדרט	6	סטנדרט
	לבחירת המורה	כנ"ל		כתיבת הרמוניה ומלודיה של 16 תיבות מתוך סטנדרט	8	סטנדרט
בוחן- סולפג' והכתבות 10%	לבחירת המורה	שירה בכיתה, תרגול.	דרגות מוגבהות ומונמכות- #	שירת קטעים מורכבים, לא דיאטוניים.	6	סולפג'

			ו ב.			
מבחן מסכם- הכתבות של מהלכים הרמוניים עם צלילי מתח 25%	לבחירת המורה	הכתבה		כתיבת הרמוניה ומלודיה של סטנדרט מלא	8	סטנדרט
מבחן מסכם- הכתבה וסולפג' 25%	לבחירת המורה Omni Book	סולפג' והכתבה		שירה של קטעים מורכבים מעולם הביבופ עם שמות צלילים	6	סולפג' ג'אז
סה"כ 100%						סה"כ 60 שעות

3.2 תכנית תלת שנתית בפיתוח שמיעה רתמי

ביבליוגרפיה

הספר 'קצב לכולם' / רוני הולן- הוצאת אור תו.

פתוח שמיעה ריתמי ט' - 1 ש"ש

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה ומשקל הציון
שלמים, חצאים, רבעים	4	יכולת קריאה ורישום של תווי ריתמי בערכים הללו כולל שתקים.	משקלים של $3/4$ ו $4/4$, לימוד תנועות הניצוח במשקלים הללו.	הסבר, תרגול בכיתה הכתבות.	שעור 1 חוברת הקורס "קצב לכולם" / רוני הולן. הוצאת 'אור-תו'	בוחן קריאה 5% בוחן הכתבה 5% מהציון
שמיניות	8	ניתוח ריתמי של קטעים נתונים מהחוברת, קריאה תוך כדי ניצוח.	הגדרת הסינקופה, שתקים, שמינית בודדה, שמיניות	הסבר, תרגול בכיתה הכתבות.	שעורים 2-3 חוברת הקורס	2 בחני קריאה- 5% כ"א 2 בחני הכתבה – 5% כ"א

			מחברות	רישום.		
הנקודה	4	ניתוח ריתמי של קטעים נתונים מהחוברת, קריאה תוך כדי ניצוח. רישום.	רבע מנוקד	הסבר, תרגול בכיתה הכתבות.	שעור 4 חוברת הקורס	בוחן קריאה 5% בוחן הכתבה 5%
חלקי שש עשרה	6	כנ"ל	חלקי שש עשרה	תבניות ריתמיות של חלקי שש עשרה- הסבר, תרגול	שעור 5,6 חוברת הקורס	2 בחני קריאה- 15% בוחן הכתבה 15%
שמינית מנוקדת	6	כנ"ל	סינקופות, חלקי שש עשרה	הסבר, תרגול	שעור 7 חוברת הקורס	בוחן קריאה בוחן הכתבה יחד 10% מהציון
6/8	2	כנ"ל	משקלים א- סמטרים	הסבר, תרגול.	שעור 8 חוברת הקורס	בוחן קריאה 10% מהציון
סה"כ שע'	30					סה"כ 100%

פתוח שמיעה ריתמי י' – 1 ש"ש

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה ומשקל הציון
טרילולות	6	יכולת קריאה ורישום של תווי ריתמי בערכים הללו. ניתוח ריתמי של קטעים נתונים מהחוברת, קריאה תוך כדי ניצוח.	טרילולות ברבעים ובשמיניות. הרחבה לטרילולות של חצי.	הסבר תרגול	שעור 9 חוברת הקורס	בוחן קריאה, בוחן הכתבה כל אחד 5% יחד מהווים 10% מהציון
חלקי שש עשרה משולבים עם טרילולות	8	כנ"ל	יכולת מעבר מתבנית סימטרית של שמיניות או חלקי שש עשרה לתבנית א-סימטרית של טרילולות	כנ"ל	שעור 10 חוברת הקורס	בוחן קריאה, בוחן הכתבה כל אחד 5% יחד מהווים 10% מהציון
חלקי שש עשרה מנקדים, טרילולות	6	כנ"ל	טרילולות חצאים	כנ"ל	שעור 11 חוברת הקורס	בוחן קריאה, בוחן הכתבה כל אחד 10% יחד מהווים 20% מהציון
Alla Breve	4	כנ"ל	Cut time signature	כנ"ל	שעור 12 חוברת הקורס	מבדק. אינו נכנס לשקלול.

		האזנה למבצעים בתחום, עבודה מול מתופף	Scat, groove.	לימוד הברות וחיקוי של תופים וכלי הקשה כמכשיר לאלתור ולתקשורת עם מבצעים	2	שירת גרוב
בוחן קריאה, בוחן הכתבה כל אחד 15% יחד מהווים 30% מהציון					3	חזרה כללית
30% מהציון					1	מבחן סיום
100% תוקן					30	סה"כ

פתוח שמיעה ריתמי יא' – 1 ש"ש

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה ומשקל הציון
סווינג	8	קריאה ורישום של תיווי ריתמי בערכים הללו. ניתוח ריתמי של קטעים נתונים מהחוברת, קריאה תוך כדי ניצוח.	תת חלוקה שונה- טריליות או חלקי 16 בכפוף לסגנון או למהירות הקטע. שירה וארטיקולציה סגנונית.	הסבר, תרגול	שעור 13 חוברת הקורס	בוחן קריאה, בוחן הכתבה כל אחד 10% יחד מהווים 20% מהציון
קשתות	8	כנל		הסבר, ניתוח תרגול	שעורים 14-17 חוברת הקורס	בוחן קריאה, בוחן הכתבה כל אחד 10% יחד מהווים 20% מהציון
משקלים נוספים	6	7/4, 5/4, 9/8	תת חלוקות, פולי-ריתמיקה בסיסית, שילוב של משקלים שונים	הסבר, תרגול	שירה והכתבות מתוך רפרטואר קיים כגון: Take 5 ריח תפוח אודם שני,	בוחן קריאה בוחן הכתבה כל אחד 10% יחד מהווים 20% מהציון
תרגול מסכם	8		תרגול לקראת בחינת הסיום באמצעות			

			הכתבות וסולפג' רתמי			
הכתבות וסולפג' רתמי הכוללת תת חלוקות, משקלים משתנים וערכים ריתמיים 40% מהציון						בחינת סיום
100%					30	סה"כ

3.3 תכנית תלת שנתית בהרמוניה של הג'אז

הרמוניה של הג'אז י' - 2 ש"ש

הערה: התלמידים מתחילים את התוכנית בהרמוניה לאחר שנת לימוד מלאה בקורס "מבוא לתורת המוסיקה" לכיתה ט' (ראה סילבוס נפרד בנספח 4 עמ' 60)

ביבליוגרפיה:

יסודות בהרמוניה של הג'אז והמוסיקה הקלה/עמיקם קימלמן, אלי בנאקוט

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה ומשקל הציון
חזרה על החומר שנלמד בכיתה ט' בקורס מבוא לתורת המוסיקה	4	יישור קו, הגדרות וטרמינולוגיה	המודוסים הכנסייתיים, בניית אקורדים, הקוד הטונלי של הסולם. ראה קורס מבוא לתורת המוסיקה)	הסבר שינון, תרגול בכיתה ובכיתת מקלדת משנה.	יסודות בהרמוניה של הג'אז והמוסיקה הקלה/עמיקים קימלמן, אלי בנאקוט עמודים 7-24	
הדרגות בסולם המאג'ורי -	4	הכרת הדרגות - בניית משולשים ומרובעים ע"ג כל מדרגה	דיאטוניות, כרומטיות	ניתוח ויישום בשירה של מודוסים על מהלכים הרמוניים של שירים שונים. לימוד ותרגול בכיתת מקלדת משנה של נגינת דרגות בסולמות שונים.	עמודים 25-27	
תרגול והטמעה	6		1. ניתוח דרגות בשירים שונים. 2. Key of the Moment 3. המהלך II<V	נגינה במקלדת של דרגות, שירת מודוסים תואמים על מהלכים דיאטוניים, שיעורי בית בניתוח שירים.	חומרים לניתוח והדגמה: Real book שירים ידועים All the things you are Autumn leaves Here there and Everywhere Blue Moon	בוחן מסכם- 5% מהציון

	על הדבש ועל העוקץ					
	עמוד 28	הלחנת מנגינות ופתרון בהתאם לקוד הטונאלי.	צלילים יציבים וצלילים מתוחים בסולם המאג'ורי	הרחבת המושג טונאליות, מושגי יסוד בהלחנה (מוטיב, פיתוח קו מלודי)	4	הקוד הטונאלי של הסולם המאג'ורי
מטלה בהירמון: שימוש בתחליפים דיאטוניים להירמון מחדש של מנגינות ידועות 10% מהציון	עמודים 29-32	ניתוח הרמוני, כתיבת מנגינות על מהלכים הרמוניים נתונים, הירמון מחדש באמצעות תחליפים, הירמון from Scratch של מנגינות נתונות. כללי הולכת קולות ויישומן בכתיבה ובמקלדת.	דומיננטה, סוב- דומיננטה וטוניקה. תחליפים דיאטוניים. הירמון באמצעות קביעת Targets.	בנית קדנצות וטכניקות ראשוניות בהירמון ובהירמון מחדש. כלים לניתוח הרמוני (החץ והסוגריים)	8	תפקוד הרמוני
בחון מסכם- 5% מהציון	עמודים 33-37	תרגול בשירה ובכתיבה, פתרונות של צלילי מנע בהתאם לקוד הטונאלי ובאופן מלודי.	צלילי מנע תפקודיים, טונאליים וסוגיים. נוסחת צלילי המנע על פי סוגי האקורדים.	הכרת צלילי המנע הימנעות משימוש בהם בהלחנה ובאילתור	8	צלילי מנע
הגשת מטלות בהירמון או בהירמון מחדש תוך שימוש באקורדים עם צלילי מתח. 10% מהציון	עמוד 38-39 יישום: All of me ניתוח: The Girl from Ipanema	שיון מבנה המודוסים תרגול ויישום צלילי המתח, שירה בכיתה של צלילי מתח על מהלכים נתונים, הירמון מנגינה המורכבת מצלילי מתח באמצעות דרגות	9, 11, 13	שימוש במתחים הרלוונטיים לכל אקורד בדרגות הסולם	6	צלילי מתח Tensions

		ותחליפיהן. כתיבת קו מקביל למנגינה, הבנוי מצלילי מתח. נגינה במקלדת בשיעור מקלדת משנה.				
המפעם ההרמוני	8	כלים נוספים להירמון ולניתוח	משקל, מקצב, קצב, פעמה, מפעם הרמוני (חזק וחלש) הגדרת סביבה טונאלית חדשה באמצעות חוקי המפעם.	ניתוח שירים, פיענוח המשקל ההרמוני, הגדרת סביבות טונאליות חדשות בעזרת חוקי המפעם, תרגול של הירמון והירמון מחדש בכיתה ובבית.	עמודים 40-43 Satin Doll Take the A train	בוחן מסכם- 10% מהציון
תרגול והטמעה: הירמון מחדש והירמון from scratch	6	הירמון מחדש, הירמון from scratch, הלחנת מלודיות על מהלכים נתונים, כתיבת קווים מעשירים (הבנויים ברובם מצלילי מתח) במקביל למנגינה.	תפקוד הרמוני, תחליפים דיאטוניים, מפעם הרמוני, צלילי מנע, צלילי מתח	תרגול הרמון מחודש ע"ג מהלכים הרמוניים נתונים, ניתוח סטנדרטים מהורמנים בדרכים שונות בדיקת עבודות התלמידים בכיתה.	ללא	בדיקת מטלות בהירמון שנתנו כעבודות בית. 20% מהציון
חזרה על כל החומר שנלמד במהלך השנה לקראת הבחינה.	4	ניתוח יצירות שימוש ושליטה בכל החומר הנלמד		ניתוח יצירות, הרמון מחודש של מהלכים הרמוניים ויצירות		
מבחן סיום	2					מבחן תיאורטי

מסכם על כל החומר- 40% מהציון						
סה"כ- 100%						סה"כ 60 שעות

הרמוניה של הג'אז יא' - 2 ש"ש

ביבליוגרפיה

יסודות בהרמוניה של הג'אז והמוסיקה הקלה/עמיקים קימלמן, אלי בנאקוט

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה ומשקל הציון
חזרה על החומר שנלמד בכיתה י'	4	ניתוח ותרגולו של הרמון מחודש	ראה חומר הרמוניה י'	ניתוח יצירות ותרגול		
דומיננטות שניונית	8	יישום של דומיננטות שניונית לימוד ויישום של סולמות חדשים הנגזרים מהדומיננטות השניונית. היבטים כרומטיים הנובעים מהשימוש בדומיננטות שניונית.	תחליפים דיאטוניים של דומיננטות שניונית, הרחבה באמצאות Related II (שנייה נסמכת), צילי מתח חלופיים. סולמות חדשים: Mixo b9/ ,b13, Mixo 9/b13	ניתוח יצירות, שירת קווים מלווים הנובעים מהשימוש בדומיננטות שניונית, יישום בכיתה, נתינת מטלות בהירמון, נגינה במקלדת.	ספר הקורס: עמודים 44-47 Blue Moon I've got rhythm Bye Bye Blackbird Bluessete Take the A train A foggy day All of me In a Mellow	בוחן מסכם- 10% מהציון

	Tone					
דומיננטות מורחבות ופתרון מושהה	6	ניתוח ויישום	Turn arounds יישום באמצעות דומיננטות שניוניות ומורחבות.	יישום של Related II על דומיננטות מורחבות. יצירת השהיות באמצעות דומיננטות מורחבות ו Related II	עמודים 48-49 I've got rhythm	בחינת סיכום והגשת מטלות בית בהירמון מחדש של מנגינות ידועות 20% מהציון
הדרגות בסולם המינור ההרמוני	6	בניית משולשים ומרובעים על מדרגות הסולם המינורי ההרמוני.	מינור הרמוני הספטאקורד המוקטן, האקורד Xmaj7#5, המהלך II-7b5<V7 טבלת התפקודים של הדרגות במינור ההרמוני.	בניית דרגות, בניית קדנצות בסביבה מינורית, הגדרת התפקוד ההרמוני של הדרגות, השוואה בין הסולם המג'ורי למינור ההרמוני	עמודים 50-54 Autumn Leaves Blue Bossa	
הדרגות בסולם המינור ההרמוני	6	התאמה מיוחדת של סולמות ומודוסים לדרגות של המינור ההרמוני עקב בעיית הסקונדה המוגדלת הקיימת בסולם הנל.	צלילי מנע על הדרגות הבמינור ההרמוני, ה b9, b13 Domt7th	טבלת התפקודים ההרמוניים בשני הסולמות הללו וצעדים ראשונים Modal ב interchange שירה וזיהוי של צלילי מתח ודרגות האופייניות למינור.	Black Orpheus ארצנו הקטנטונת דוגית שטה	מבחן מסכם בניתוח (שילוב בין סביבה מג'ורית וסביבה מינורית, צלילי מנע וצלילי מתח, תחליפים דיאטוניים וכרומטיים). 20% מהציון

יישומים של הספטאקורד המוקטן	6	תחליף ל V7 ולדומיננטות שניויות	הסולמות המוקטנים. הסולם הסימטרי המוקטן,	'שכלול' ה Turn Around באמצעות הספטאקורד המוקטן,	עמודים 88-94 מה אומרות האיילות חורשת האקליפטוס Dream a little dream for me Have you met Mrs. Jones,
ישומים של הדרגה blllmaj7#5 יישומים של הדרגות הסובדומיננטיות בסולם המינורי	6	תחליף לטוניקה המינורית ll-7b5 IV-7 bVlmaj7	תחליפים דיאטונים בסולם המינורי ההרמוני.	ניתוח ויישום של קדנצות שונות לאותה מנגינה.	עמודים 50-54
הרחבת המושג Modal Interchange	6	יישומי דרגות וסולמות השאולים ממג'ור או ממינור הרמוני.	כרומטיקה	תרגולים בהירמון מחדש ניתוח הירמונים	עמודים 58-61 (חלקים נבחרים בלבד מהפרק התואמים לחומר שנלמד עד כה).
פרויקט עבודה על הירמון שירים כחלק מפרויקט הסיום בקורס 'יסודות בעיבוד'.	10	פרויקט הירמון מחדש של שירים ישראליים פשוטים, והפרכתם		עבודה מודרכת בכיתה על עבודות התלמידים. כתיבה משותפת של	התלמיד בוחר 3 שירי ילדים או שירים ישראליים ומהרמן אותם. המורה מלווה ושותף לתהליך מידי שבוע.

20% מהציון		הירמונים תוך ביקורת והצעות לשיפור או שינוי.		ליצירות ג'אז		
מבחן תיאורטי מסכם - 20% מהציון				ניתוח של קטע, הצעות להירמון מחדש תוך שימוש בכל החומר הנלמד במהלך השנה.	2	מבחן סיום
סה"כ - 100%					60	סה"כ

הרמוניה של הג'אז יב' - 2 ש"ש

ביבליוגרפיה- יסודות בהרמוניה של הג'אז והמוסיקה הקלה/עמיקים קימלמן, אלי בנאקוט

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה ומשקל הציון
חזרה על החומר שנלמד בכיתה יא'	4	ניתוח ותרגולו של הרמון מחודש	ראה חומר הרמוניה יא'	ניתוח יצירות ותרגול	ללא	
המינור המלודי	8	בניית משולשים ומרובעים על מדרגות הסולם המינורי המלודי, הסולמות והמודוסים	הדרגה VI-7b5 כתחליף טוניקה.	בניית דרגות, בניית קדנצות בסביבת המינור המלודי,	עמודים 54- 57 Wave	בוחן מסכם 15% מהציון

		הגדרת התפקוד ההרמוני של הדרגות, השוואה והקבלה בין המג'ור והמינור ההרמוני ובין המינור המלודי.	הדרגה IV7, הסולמות: Altered, Locrian Natural 9, Lydian b7 ושימושיהם על דרגות שונות.	התואמים לדרגות של המינור המלודי		
		טבלת התפקודים ההרמוניים בשלושת הסולמות הללו. שירה וזיהוי של צלילי מתח ודרגות האופייניות למינור המלודי.	השימוש בצליל המתח #11			
מטלות בית- הירמון מחדש של שיר ידוע תוך יישום Modal Interchange בדרגות ובצלילי מתח. 15% מהציון	עמודים 58-61 Round Midnight Alone together Good Bait	הירמון מחדש בכיתה, בדיקה בכיתה מטלות בית בהירמון	'מטבעות לשון' הרמוניות אידיומטיות, הולכת קווים מלווים המורכבים מצלילי מתח	שכלול טכניקות ב Modal interchange	6	Modal Interchange המשך וסיכום הנושא.
	Maria (west Side story) The fly of the Bumble Bee Charlie Parker solos	ניתוח סולואים של גדולי הנגנים תוך דגש על היחסים בין בחירת הסולמות והמהלכים הרמוניים.	תבניות מלודיות הכוללות צלילים כרומטיים: צליל חולף, צלילי גישה, צלילי השהיה, צלילים שכנים	כלי הניתוח המלודיים 'כמכשיר' ללימוד ולפיתוח קו עשיר ומתוחכם.	8	כלים לניתוח מלודי

	עמודים 68-71 One Note Samba	ניתוח, תרגול בכיתה, נגינה במקלדת, תרגול משותף של כתיבת הירמונים בכיתה	מהלכי בס כרומטיים בירידה.	רה - הרמוניזציות באמצעות Sub V7	6	תחליף הטריטון Sub V7
בוחן מסכם (Modal Interchange, SubV7, ניתוח מלודי) 20% מהציון	The Girl from Ipanema Satin Doll Night in Tunisia	ניתוח, תרגול בכיתה, נגינה במקלדת, תרגול משותף של כתיבת הירמונים בכיתה	מהלכי בס כרומטיים בירידה.	שימושים נוספים בסולם Lydb7	4	תחליף הטריטון Sub V7
	עמודים 72-74			קדנצות כרומטיות	4	הצלבת יחסים
	עמודים 78-81 בלוזים שונים 'ארץ טרופית יפה' Blues for Alice Blue Monk	הדגמה, ניתוח, שירה וכתיבת בלוזים. יישומים של מהלכים הרמוניים בלוזים בשירים מסגנונות שונים.	הדרגה 17 ושימושיה Blues Scale Blue Note מהלכים בלוזים אופייניים	הכרת סוגי הבלוז (מהבלוז המסורתי הבסיסי, דרך הBebop ועד Blues ועד לבלוז המינורי. יישומים בלוזיים בפופ, רוק וג'אז	6	הבלוז
	עמודים 82-87	הדגמה, ניתוח ויישום על מהלכים	ה Line Clishe על דומיננטה, סוב	יצירת תנועה על סביבות הרמוניות	6	Line Clishe

	Feelings Something (Beatles) Don't you worry about a thing (S.Wonder) I Just call to say I love you (S.Wonder) ילד אסור ילד מותר (מתי כספי) My funny Valentine Love In a Sentimental Mood	הרמוניים ועל שירים ידועים, תרגול משותף של כתיבת הירמונים בכיתה	דומיננטה וטוניקה, ואריאציות רתמיות ותבניות מקובלות.	סטאטיות) השימוש הקונטראפונקטי ב Line Clishe		
	עמודים -101 102	הדגמה, ניתוח ויישום על מהלכים הרמוניים ועל שירים ידועים, תרגול משותף של	Dual function Chords 'צעדים' במהלכי הבס.	צבע חדש למהלך ההרמוני,	4	הירמון באמצעות היפוכים

		כתיבת הירמונים בכיתה				
				חזרה על החומר לקראת בחינת הגמר באמצעות פתרון בכיתה של בחינה לדוגמא	2.	שיעור סיכום וחזרה על החומר
25% מהציון				ראה נספח 3 עמ' 56-הסבר על העבודה		מרכיב הציון עבור עבודת הגמר
25% מהציון					2	בחינת סיום- מושגים וניתוח
סה"כ- 100%					60	סה"כ

3.4 תכנית לימודים תלת שנתית בעיבוד

עיבוד י'- סמסטר ב' (מהשבוע ה 15 ללימודים) 2 ש"ש

יסודות בעיבוד

התוכנית בקורלציה עם הקורס בהרמוניה של הג'אז ופיתוח שמיעה רתמי

ביבליוגרפיה: "יסודות בעיבוד"/עמיקם קימלמן

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה +משקלה
תפקיד המעבד ותהליך העבודה	4	הצגת תפקידו של המעבד והשיקולים המרכזיים שעליו לקחת בחשבון	עיבוד, תזמור, סגנון, ניצוח, הרמוניה, מקצב, פרטיטורה, Rhythm Section, כלי נשיפה, מיתרים, תוכנות תיווי והקלטה.	דיון בכיתה: כיצד מתחילים? השמעת עיבודים שונים לאותו שיר והשוואה ביניהם	חוברת הקורס "יסודות בעיבוד"/עמיקם קימלמן(החוברת מותאמת לנושאים הנלמדים). פרטיטורות רלוונטיות, לינקים ודיסקים	לינקים שונים, דיסקים
בדיקת מטלת בית- זיהוי מרכיבי העיבוד	2	הגברת מודעותו של התלמיד למתרחש בעיבוד באמצעות תיאורים מילוליים של עיבוד שיושמע בכיתה.		'קופצים למים'- כתיבת פרטיטורה מילולית המתארת את המתרחש בעיבוד כגון כלי נגינה, אופי (לירי, אינטנסיבי, רוק, ג'אז וכו')	חוברת הקורס	20% מהציון פרטיטורה מילולית
המעבד כמלחין	2	הדגשת הנושאים והתחומים שעל המעבד לשלוט בהם כדי לעבד שיר.	עריכת השיר, מודולציה, אינטרפרטציה, בניית שיא, Intro, Interlude, קונטרפונקט, תואם עם מבנה השיר.	דיון בכיתה והשמעת דוגמאות של עיבודים עם דגש על הנושאים הנלמדים בשיעור.	חוברת הקורס, לינקים שונים, דיסקים ופרטיטורות	

	אינטרפרטציה	2	הכלים לאינטרפרטציה לשיר בוסרי או שיר קיים	'תזמור' המנגינה במנעדים שונים, שכתוב באמצעות סינקופות, השהיות, הרחבות וצמצומים, עיטורים, שינוי משקל, שינוי סגנון, Groove	דיון בכיתה והשמעת דוגמאות של עיבודים עם דגש על הנושאים הנלמדים בשיעור. התלמידים יקבלו הנחיות להכנת המטלה באינטרפרטציה.	חוברת הקורס, לינקים שונים, דיסקים ופרטיטורות
	סגנון והרגשה	2	כלים נוספים למעבד להענקת הרגשה (Feel) לעיבוד: קומית, כבדה, 'חלומית', קומית, ריקודית,			חוברת הקורס, לינקים שונים, דיסקים
20% מהציון	בדיקת מטלת בית- ביצוע בכיתה של אינטרפרטציות לשירים ידועים.	6	ביצוע תוך ביקורת מצד המורה והתלמידים בהתייחסות לפרמטרים הרלוונטיים לאינטרפרטציה כפי שנלמדו עד כה.		נגינה או שירה של עבודות התלמידים תוך השוואה לביצוע המקורי.	
	המוטיב ופיתוחו	2	כלים נוספים להלחנה עבור המעבד	כיצד 'ממציאים' או מוצאים מוטיב, הרחבות, צמצומים, היפוכים, מינונים שונים של מוטיב	השמעת דוגמאות שונות ועיון בפרטיטורות, יצירה משותפת בכיתה של מוטיבים שונים ופיתוחם.	חוברת הקורס, לינקים שונים, דיסקים ופרטיטורות
	הפתיחה, המעבר	4	כלים וטכניקות לכתיבת צורות של	Intro, Interlude, Outro (Ending), Riff, Vamp,	השמעת דוגמאות שונות ועיון	חוברת הקורס

		בפרטיטורות, יצירה משותפת בכיתה של פתיחות, מעברים וסיימים.	Rubato,	פתיחה, מעבר וסיים		והסיים
60% מהציון		השמעה בכיתה של עיבודי התלמידים והצגתם ב lead sheet תוך יישום הנושאים שנלמדו בקורס (אינטרפרטציה, שינוי סולם וגרוב או משקל, פתיחה, מעבר (וסיים)		ביצוע בכיתה של עיבודי תלמידים לשירים ידועים על פי בחירתם. הרכב: זמר, תפקיד מלודי וליווי הרמוני (גיטרה או פסנתר)	6	פרויקט גמר
100%					30	סה"כ

עיבוד יא' - שנתי- 2 ש"ש

עיבוד לכלי קצב ונשיפה בסגנון המוסיקה הקלה והג'אז

ביבליוגרפיה- החוברת: 50 מקצבים לתופים/ רוני הולן

בכיתה יא' זוכים התלמידים לפגוש נגנים מקצועיים שנביא במיוחד למפגשים לצרכי הדגמה וביצוע, אם במהלך השנה ואם לפרויקט הגמר אשר יבוצע בכיתה ויוקלט.

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה +משקלה
מקצבים: ג'אז, מוזיקה לטינית, רוק	4	סקירת המאפיינים הריתמיים, המלודיים וההרמוניים של מקצבי הג'אז, המוזיקה הלטינית והרוק לסוגיהם	Swing, walking bass, Bossa Nova, Samba, Salsa,Rock, Rock'n'Roll, Funk, Fussion,2&4, Waltz, Balkan (7/4),'Esta Esta'	האזנה מודרכת לעיבודים בסגנונות שונים, דיון בסאונד אופייני לכל סגנון, הפניית התלמידים למעבדים ומבצעים משפיעים	החוברת: 50 מקצבים לתופים/ רוני הולן האזנה ללינקים שונים ולהקלטות.	
מערכת התופים	2	היכרות עם מערכת התופים (יתרונות ומגבלות) ועם תפקודו של המתופף.	H.H, Ride, Snare, Toms, Brushes, Mallets, Time feels, תיווי לתופים הוראות הניתנות במילים	מפגש עם מתופף	האזנה וניתוח נגינה של מתופפים שונים. החוברת 50 מקצבים לתופים/ רוני הולן	
התופים	2	תפקוד המתופף	Swing, Ballad,	הדגמה עם מתופף, כתיבה	האזנה להקלטות של תפקידי תופים	

	בסגנונות הג'אז ובחינת תפקידי תופים כתובים. החוברת 50 מקצבים לתופים/ רוני הולן	בכיתה של תפקידים ושעתוק תפקידי תופים בסגנונות הג'אז השונים		בסגנון הסווינג		והג'אז
	האזנה להקלטות של תפקידי תופים בסגנונות המוזיקה הלטינית ובחינת תפקידי תופים כתובים. הדגמות כתובות ומוקלטות של מקצבים ודרכי רישום" החוברת 50 מקצבים לתופים/ רוני הולן Jazz Workshop/Dance Weigart	הדגמה עם מתופף, כתיבה בכיתה של תפקידים ושעתוק תפקידי תופים בסגנונות השונים של המוזיקה הלטינית	Samba, Bossa Nova, Afro-Cuban, Cha Cha, Raggea, Callipso, Tango	תפקוד המתופף בסגנונות המוזיקה הברזילאית, הקאריבית ושל אמריקה הלטינית	2	התופים והמוסיקה הלטינית
	האזנה להקלטות של תפקידי תופים בסגנונות הרוק ובחינת תפקידי תופים כתובים. החוברת 50 מקצבים לתופים/ רוני הולן	הדגמה עם מתופף, כתיבה בכיתה של תפקידים ושעתוק תפקידי תופים בסגנונות הרוק השונים	תבניות רוק בסיסיות, Funk, Fussion, Shuffle, 12/8	תפקוד המתופף בסגנונות הרוק השונים	2	התופים והרוק
15% מהציון		ביצוע חי על ידי מתופף של		התנסות מעשית בכתיבה לתופים	6	פרויקט מס

		תפקידים לתופים שיכתבו על ידי התלמידים		תוך ביקורת מצד המורה, המתופף ותלמידי הכיתה.		1- כתיבת תפקיד ו/או שעתוק מהקלטה לתופים
		מפגש עם בסיסט: הסבר והדגמות	בס חשמלי, קונטרבס, פרטלס, תיווי, עקרונות נגינה, Slap, Walking bass, arco טרנספוזיציה באוקטבה	היכרות עם הבס (יתרונות ומגבלות) ועם תפקידו ב rhythm section	2	הבס
		האזנה להקלטות וניחוח נגינתם של בסיסטים חשובים. כתיבה או שעתוק בכיתה של תפקידי בס בסגנונות שונים			2	הבס- המשך
10% מהציון		ביצוע חי על ידי בסיסט של תפקידים לבס שיכתבו על ידי התלמידים		התנסות מעשית בכתיבה לבס תוך ביקורת מצד המורה, הבסיסט ותלמידי הכיתה.	4	פרויקט מס 2- כתיבת תפקיד ו/ או שעתוק מהקלטה לבס
		מפגש עם גיטריסט: הסבר והדגמות	סוגי הגיטרות (קלאסית, חשמלית, ג'אז (חצי או נפח שלם), מפרט ואצבעות, ליווי, טרנספוזיציה באוקטבה,	היכרות עם הגיטרה (יתרונות ומגבלות) ועם תפקידה ב rhythm section ככלי סולן וככלי	2	הגיטרה

			Block style harmony, Tapping פדאלים ואפקטים	מלווה.		
		מפגש עם פסנתרן: הסבר והדגמות	נגינת סולו, comping Block Style Harmony, הכפלות עם הבס ועם המלודיה, ארפג', סינטיסייזר	היכרות עם הפסנתר (יתרונות ומגבלות) ועם תפקידו ב rhythm section ככלי סולן וככלי מלווה.	2	הפסנתר
				במהלך השיעור הדן בפסנתר יקבלו התלמידים הנחיות לכתיבת עיבוד לתופים, בס, גיטרה, פסנתר וסולן (זמר או כלי נשיפה), אשר יבוצע		הנחיות לפרויקט מס' 3
		בחינה של פרטיטורה ותפקידים שונים, האזנה לעיבודים שונים ובדיקת הקורלציה ביניהם לבין הכתוב בפרטיטורה		הפרטיטורה ותפקידה	2	הפרטיטורה
		פרונטלי, הדגמה והאזנה	P, F, Coda, Accel....Tacet, rehearsal letters, D.S al... Turn around, Staccato, Slow,	היכרות עם מושגים והנחיות הנכתבות בפרטיטורה ובתפקידים לכלים השונים, סימני	2	מושגים

			medium, up etc....	ארטיקולציה, דינמיקה והוראות נגינה		
30% מהציון		ביצוע חי על ידי מתופף, בסיסט, גיטריסט ופסנתרן של עיבודים שיכתבו על ידי התלמידים		התנסות מעשית בכתיבה ל rhythm section תוך ביקורת מצד המורה, הנגנים ותלמידי הכיתה.	6	פרויקט מס' 3
10% מהציון		מפגש עם סקסופוניסט, חלילן וקלרניטן. הסבר, הדגמות, תרגול, כתיבת תפקיד קטן (8 תיבות) בטרנספוזיציה לארבעת סוגי הסקסופון, חליל וקלרניט וביצועו בכיתה	טרנספוזיציות, מנעדים, פיה, עלה, ויברטו,	היכרות עם הסופרן, האלט, הטנור והבריטון	6	הסקסופון, חליל הצד והקלרניט
10% מהציון		מפגש עם חוצצן וטרומבוניסט, הסבר, תרגול, כתיבת תפקידים קטן (עד 8 תיבות) לטרומבון וחוצצרה וביצועו בכיתה	Mutes, Double and Triple staccato, Slide, Overtones, מנעדים, טרנספוזיציות, Flugel horn, Bass trombone	היכרות עם כלי הנשיפה ממתכת	4	החוצצרה והטרומבון (Brass)
				במהלך השיעור הדן ב brass יקבלו התלמידים הנחיות לפרויקט הסיום של הקורס (ראה פירוט		הנחיות לפרויקט מס' 4

				בפרויקט הגמר (בהמשך).		
		האזנה לעיבודים של הרכבים Rhythm הכוללים section וכלי נשיפה תוך עיון בפרטיטורות.	Blood Sweat & Tears Earth winf and Fire, Stevie Wonder, Chicago, Tower of Power	היכרות וחשיפה לעיבודים של הרכבים מובילים	4	האזנה וניתוח
25% מהציון		ביצוע בכיתה של שעתוקי עיבודים קיימים של הרכבים כגון Blood sweat & Tears, Chicago, Tower of Power, The Jazz Messengers ואחרים להרכב של Rhythm section מלא והרכב נשיפה הכולל לפחות 3 מתוך כלי הנשיפה הבאים: סקסופון, חליל צד, קלרינט, חצוצרה, טרומבון עם, או בלי, זמר/ת			8	פרויקט גמר
100%					60	סה"כ

עיבוד יב' - סמסטר א' - 2 ש"ש (סה"כ 30 שע')

עיבוד וואקלי

התלמידים שומעים באופן ראשוני את עבודותיהם ונעזרים בתוכנת התיווי סיבליס במהלך העבודה .

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה +משקלה
מבוא	2	לחשוף את התלמיד לכתיבה למילים, לסוגי כתיבה ווקאלית, להבדל בין: עיבודים אולפניים ועיבודים המיועדים לביצוע חי. בין זמר לנגן בין הרכב חובבים להרכב מקצועי, בין שירת ילדים לשירת מבוגרים	הברות, סולן ורקע, מקהלה, עיבודים בסגנונות הג'אז, הרוק, המוזיקה העממית והמוסיקה הקלאסית	האזנה מודרכת לעיבודים בסגנונות שונים, דיון בהפקת צליל האופייני לכל סגנון, הפניית התלמידים למעבדים ומבצעים משפיעים	פרטיטורות רלוונטיות, ספר הכוראלים של באך, לינקים ודיסקים האזנה ללינקים שונים ולהקלטות.	
מנעדים וגוון - ושיקולים רלוונטיים	4	להציג בפני התלמיד את המנעדים של זמרים (גברים, נשים) שיקולים בבחירת סולמות, שיקולי סגנון	הסופרן, האלט, הטנור (והקונטרא טנור) והבס, שירת ג'אז, שירת רוק, גוספל, מקהלות ילדים, מקהלות קלאסיות, שירה עממית, ואתנית, פאלסט,	שירה וניתוח של כוראלים, האזנה וצפייה בלינקים ובהקלטות.		

			ביט בוקסינג..			
		פרונטלי, האזנה מודרכת לשירת יוניסון ולשירה בשני קולות	דינאמיקה, דיקציה, ניהול חזרה, phrasing, כתיבת תפקיד	להציג בפני התלמידים רישום פרטיטורה למקהלה ב unison ובאוקטבות ובשני קולות מעורבים בקונטרפונקט	2	כתיבה ב Unison לגברים ונשים + טכניקות רישום מילים משאל לימין
20% מהציון עבור השתתפות פעילה והערכת האמן האורח.		כיתת אמן מרוכזת עם מנצח מקהלות מקצועי.	תנועות ניצוח בסיסיות, אינטרפרטציה, פרטיטורה, דיקציה, דינאמיקה	להעניק לתלמיד כלים לנהל חזרה עם הרכב ווקאלי	4 (מפגש מורחב)	ניצוח וניהול מוסיקלי
40% מהציון		התלמידים יקיימו חזרות עם הזמרים המבצעים בזמנם החופשי ויכינו את העיבוד לביצוע בכיתה.		כתיבה וביצוע של עיבוד קצר (עד 32 תיבות) ב unison לסוגיו, ב 2 קולות מקבילים ובקונטרפונקט עם ליווי הרמוני	4	פרויקט
		ניתוח ואפיון סוגים ותבניות ווקאליות בליווי במוזיקה של: Beatles, ABBA. כוורת, קרוסבי, סטילס, נאש ויאנג, פיטר פול ומרי, הביצ' בויז, דיאנה רוס והסופרימס. הכל עובר חביבי,	משיכת צלילים, Riffs, הברות, שאלה ותשובה, הרמוניה	אפיון והקניית כלים לכתיבת קולות רקע לזמר סולן ב Unison וב 2 ו-3 קולות עם ליווי הרמוני. כתיבה דיאטונית וכרומטית	4	סולן ומלווים

		האזנה וניתוח: כוראלים של באך, מדריגלים (מונטוורדי, ג'וזאלדו, וויליאם בירד, הנרי פורסל, Queen, Singers Unlimited,	Block Style Voicing, A- cappella.	לחשוף את התלמיד לצורות כתיבת א-קפלה במוזיקה עתיקה, ג'אז ופופ/רוק תוך עיון בפרטיטורות ובדיקת הקשר בין הכתוב לביצוע.	4	כתיבה להרכב א- קפלה
40% מהציון		4 way close, drops Manhattan Transfer, The Andrews Sisters, NY Voices. Hendrix Lambert and Ros, The Swingle Singers, Take 6, Jackson Five		לימוד הטכניקה ל כתיבה ב 4 way ויגישו מטלות ותרגילים באמצעות תוכנת סיבליוס.	6	4 way
100%					30	סה"כ

עיבוד י"ב – סמסטר ב'

פרויקט הגמר

משקלו של פרויקט הגמר הוא 50% אחוז מהציון השנתי. 50% מהציון יהווה הציון של המחצית הראשונה של השנה.

במהלך כל הסמסטר השני יעבדו התלמידים על פרויקט הגמר בעיבוד בליווי צמוד של המורה ויקיימו חזרות עם מבצעים חיים לקראת מופע הסיום.

התלמידים יעבדו בצמדים או בשלישיות ויוכלו לבחור בין האפשרויות הבאות:

1. עיבוד ל Rhythm Section + כלי נשיפה (עם או בלי זמר) בסגנון לפי בחירתם.
2. עיבוד ל Rhythm Section + זמר סולן ו-3-4 זמרי רקע בסגנון לפי בחירתם
3. עיבוד א- קאפלה להרכב קולי בסגנון לפי בחירתם.

הערה: ידוע לנו שתלמידי יב' עשויים להימצא בעומס בסמסטר השני ללימודים עקב בחינות הבגרות שלהם.

עקב אופייה המיוחד של המגמה (התלמידים גרים בפנימייה במהלך שנת הלימודים) אנחנו מאמינים שנוכל למצוא זמן לחזרות לקראת פרויקט הסיום גם בתקופה הזאת.

במידה וניתקל בקשיים בנושא, ניערך בהתאם.

3.5 תוכנית דו שנתית בתולדות הג'אז

ביבליוגרפיה: "קיצור תולדות הג'אז" אילן מוכיח

לתלמידים תינתן רשימת רפרטואר מייצג + הקלטות שיהיה עליהם ללמוד בבית, מעבר לזמן השיעור, ולזהות את שמן, סגנון, שמות המלחינים והמבצעים במהלך הבחנים והבחינות.

הלימוד מתבצע בזיקה ובהתייחסות לנלמד בתיאוריה ובהרמוניה של הג'אז.

תולדות הג'אז כיתה י' 1 ש"ש

נושא	שעות	מטרות פרטניות לביצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה ומשקלה
ארה"ב- סוף המאה ה-19 - רקע	2	הכרת הסביבה התרבותית, חברתית וכלכלית בארה"ב של סוף המאה ה-19 המפגש בין אירופה	תזמורת לכת מוזיקה אירופאית מוזיקה אפריקאית	הרצאה האזנה	'קיצור תולדות הג'אז'/אילן מוכיח Jazz-history of American	

	music מאת JC Ward and Ken Burns וסדרת הוידאו המבוססת על הספר , קטעי וידאו, אודיו ותווים רלוונטיים.	וידאו		לאפריקה.		
	עמ' 6-9	פרונטלי	מינסטרל, קריאולים, מוזיקה מאולתרת, תזמורת צעידה וריקודים	היכרות עם השפעתו של כור היתוך רב תרבותי על המוזיקה, התפתחות התזמורות השונות	2	ניו אורלינס- ערש הג'אז- רקע
	עמ' 6-9	פרונטלי	Syncopation Cakewalk סקוט ג'ופלין ג'לי רול מורטון	היכרות עם השמינית המנוקדת והסינקופה כאבן דרך סגנונית בג'אז	2	הראג טיים – בין הקלאסי לג'אז
		האזנה	Maple leaf rag, The Entertainer Stride piano			
	עמ' 15	האזנה לנגינתם ובחינת השפעת הרג טיים עליהם מבחינה סגנונית.	ג'יי פי ג'ונסון, סאטס וולר, ארל היינס בי בי קינג בוגי ווגי	האזנה וניתוח של מרכיבי נגינתם	1	פסנתרי stride
10%					1	בחינה מסכמת

הבלוז	4	היכרות עם הסגנון, הבנת הסיבות למבנה הבלוז, היכרות עם סולם הבלוז, המילים והשפעתם על יצירת הבלוז.	בלוז סולם בלוז שאלה ותשובה אלתור שירי עבודה גוספל ושירי כנסייה נגני בלוז (בעבר ובהווה): 'בליינד' וולי ג'ונסון, בליינד ג'ון דייוויס, ביב בי קינג, ג'ו לואיס וואקר, באדי גאי, ג'ף בק, ג'וני ווינטר וגם אריק קלפטון וד'ר ג'ון	פרונטלי האזנה ניתוח התנסות ביצירה מאולתרת של בלוז בכיתה בשירה או בנגינה	עמ' 14-16	
זמרי בלוז	1	האזנה לזמרות זמרי בלוז וניתוח מאפיינים בשירתם	מה רייני בס' סמית' 'בליינד למון' ג'פרסון 'ביג' ביל ברונוזי	האזנה לשירתן. השוואה ביניהן, בחינת השפעתן על זמרי נשמה ורוק בני זמנינו.	עמ' 14	
בחינה מסכמת	1	בדיקת רמת ההבנה של החומר		זיהוי סגנונות ומבצעים, מושגים שנלמדו.		20%
סגנון ניו אורלינס	3	לימוד מאפייני הסגנון	התפתחות מערכת התופים, הכלים המייצגים: Front Line instruments Second Line (Instruments and groove) דיקסילנד,	פרונטלי, האזנה, צפייה וניתוח מאפייני נגינה.	עמ' 6-9	

			מארש, סולו סימולטני, קונטרפונקט בנג'ו, חצוצרה/קורנט, טרומבון, טובה ODJB (Original Dixieland Jazz (Band קינג אוליבר. סדני בשה ניק לה רוקה Basin St. Blues When the Saints go marching in Tiger Rag			
15%		התלמידים כותבים 'פרטיטורה מילולית' של העיבוד המושמע ומנתחים בפני הכיתה.		זיהוי משמיעה של כלים ותאור בע'פ של נגינתם ותפקודם בתוך השיר, הכרות עם רפרטואר	2	בדיקת מטלת בית
	עמ' 10-12	פרונטלי. האזנה צפייה וניתוח מאפייני נגינה.	לואי ארמסטרונג ביקס ביידרבק פי ווי ראסל	לימוד מאפייני הסגנון והשוואה לניו אורלינס המעבר מתחושה ריתמית של 2 ל 4	3	סגנון שיקגו – בדרך אל הסווינג

			בובי האקט כניסתם של הקונטרבס, הפסנתר והגיטרה לג'אז ג'ם סשן ביטוי אישי באלתור רפרטואר ספר השירים האמריקאי			
25%				זיהוי רפרטואר, מבצעים, סגנונות ומושגים		בוחן מסכם ניו אורלינס ושיקגו
		פרונטלי האזנה וצפייה	ספר השירים האמריקאי Tin Pan alley Broadway ג'ורג' גרשווין, קול פורטר, ארווין ברלין	השפעת המיזיקל על הג'אז, היכרות עם רפרטואר ומלחינים חשובים	2	ה Musicals בשנות ה 20 וה 30
	עמ' 22-25	פרונטלי. האזנה צפייה וניתוח מאפייני נגינה.	תזמורת סווינג, עיבוד, תזמור, חטיבת קצב, חטיבת נשיפה, צורות, מאפיינים ריתמיים של הסגנון, Riff	לימוד הרקע להתפתחות הסגנון ואת המאפיינים של תקופת הסווינג	1	הסווינג- רקע
		עמ' 17-19	הקשר הישיר בין הרכב הדיקסילנד ל Big Band. פלטשר הנדרסון, דיוק	היכרות עם המבנה האינסטרומנטלי של ה Big Band, עם צורות אופייניות, עיבודים ורפרטואר.	3	התזמורות הגדולות (Big Bands)

			אלינגטון, בילי סטרייטורן, קאונט בייסי, בני גודמן, הארי ג'יימס, טומי דורסי, וודי הרמן גלן מילר ועוד. 'הצצה' בפרטיטורות Soli, Shout Chorus, Jungle style מועדון הכותנה ג'וני הודג'ס			
30%				זיהוי רפרטואר, מבצעים וסגנונות	2	חזרה על החומר ובחינת סיום
100%					30	סהכ'

תולדות הג'אז כיתה יא' 2 ש"ש

ביבליוגרפיה: "קיצור תולדות הג'אז" אילן מוכיח

נושא	שעות	מטרות פרטניות לביצוע	מושגים מרכזיים	דרכי הוראה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה ומשקלה
------	------	-------------------------	----------------	------------	-------------	----------------------

	ה'פופ' של שנות ה-30 תחילתו של הג'אז הווקאלי.	2	הרקע והסיבות למעבר מתזמורות ריקודים לקונצרטים, הקלטות ומופעי רדיו.	חברות תקליטים, התפתחויות טכנולוגיות (מערכות ההגברה, הקלטות) פרנק סינטרה, אלה פיצג'ארלד, ג'ולסון, קאב קאלואאי, פרנק סינטרה, לואי ארמסטרונג, בינג קרוסבי Scat singing	פרונטלי, האזנה וצפייה	'קיצור תולדות הג'אז' עמ' 13-15 דיסקים להאזנה	
	סולנים בולטים בתקופה	4	הכרות עם הסולנים הבולטים בתקופה ומאפייני נגינתם. היכרות עם רפרטואר.	ארט טאטום, ארול גארנר אוסקר פטרסון, לסטר יאנג, קולמן הוקינס, בני קארטר ועוד...	פרונטלי. האזנה צפייה וניתוח מאפייני נגינה.		
	הולדת הסטנדרטים- הפלטפורמה לתקשורת מוזיקלית	2	היכרות עם המקורות והסיבות לתופעה. רפרטואר ומבנים אופייניים, מלחינים בולטים	AABA, ABAC Rhythm Changes, באלדות ג'ם ששן	האזנה, צפייה, השוואה בין התווים הכתובים לאינטרפרטציה		
	הדיוות של שירת הג'אז	2	היכרות, מאפייני סגנון, האתגר שבשירת ג'אז (טכניקה, אלתור).	בילי הולידיי שרה ווהן, אלה פיצג'ארלד, כרמן מק'ריי אינטרפרטציה והגשת שיר.	פרונטלי. האזנה צפייה וניתוח מאפייני שירה, מפגש עם זמרת ג'אז ישראלית מובילה (ורד דקל, איריס פורטוגלי, חגית גולדברג, יוליה פלדמן)		
20%	בחינה מסכמת	2	זיהוי סגנונות, זיהוי מבצעים, זיהוי רפרטואר משמיעה.				

מהפיכת הבי בופ –	2	סגנון הבי בופ מבוא, רקע וסיבות להתפתחות ומאפיינים.	מלחמת העולם ה- II, הג'אז כמוזיקה אמנותית ג'ם ששנים	פרונטלי, האזנה וצפייה.	עמ' 26-28	
צ'ארלי פארקר ותרומתו בי בופ- המשך	4	היכרות עם נגינתו של פארקר, מאפיינים סגנוניים, Phrasing, היכרות מעמיקה עם סגנון הביבופ. יכולת זיהוי, השוואה עם סגנונות קודמים. מידת השפעתו על עולם הג'אז של ימינו. הכרות עם פורצי הדרך.	בי בופ, ג'ם ששן, נגינה סולנית, צ'רלי פרקר, דיזי גילספי, מאקס רואץ' באד פאוול, מונק, מאפייני נגינה, רפרטואר מייצג	פרונטלי, האזנה, לימוד מטבעות לשון אופייניות לסגנון. מאפייני נגינה, רפרטואר מייצג	ספר קיצור תולדות הג'אז עמ' 25-36	
Cool Jazz – וה- west coast מיילס דייוויס- מתווה דרך	4	התפיסה מאחורי הסגנון כפי שבאה לידי ביטוי בשימוש בעיבודים, קונטרפונקט, סאונד אופייני, צליל אמנותי	מיילס דייוויס, ביל אוונס, גיל אוואנס, לני טריסטאנו, ג'רי מאליקן, צ'ט בייקר, דייב ברובק, סטן קנטון, דקסטר גורדון, סטן גץ, Modern Jazz Quartet the Birth of the Cool החוף המערבי	פרונטלי, האזנה, צפייה, מאפייני נגינה, רפרטואר.	עמ' 29	
הארד בופ ו- Soul Jazz	2	היכרות עם הלידרים הגדולים של הג'אז המודרני, מאפייני נגינתם והרפרטואר שהנחילו לג'אז.	ארט בלייקי, הוראס סילבר, צ'ארלס מינגוס, קנונבול אדרלי, סוני רולינס, לי מורגן, מיילס דייוויס, סוני סטיט, ווס מונטגומרי, ג'ימי סמית' Gospel וחזרה לשורשים	פרונטלי, האזנה, צפייה, מאפייני נגינה, רפרטואר.	עמ' 33-37	

20%					2	בחינה מסכמת
	עמ' 38	פרונטלי, האזנה, צפייה, מאפייני נגינה	אורנט קולמן, אריק דולפי, קולטריין, ארצ'י שפ, ססיל טיילור, מודליות, א-טונליות אוונגארד	הצליל והתקשורת כבסיס לתפיסה הפילוסופית של הז'אנר	2	Free Jazz
		פרונטלי, האזנה, צפייה, מאפייני נגינה, רפרטואר.	דיוק אלינגטון דיזי גילספי מוזיקה אפרו קובנית Con Alma Night in Tunisia Manteca Chano Pozo	יחסי הגומלין בין הג'אז למוזיקה הלטינית בשנות ה-30 וה-40. השפעות, מלחינים חשובים, סגנונות	2	ג'אז ומוזיקה לטינית
		פרונטלי, האזנה, צפייה, מאפייני נגינה, רפרטואר.	סטן גץ, ז'ובים, ז'לברטו ברזיל הקשר בין סמבה למארש סלסה בוסה נובה בטוקדה כלי הקשה רומבה, קאליפסו, צ'ה צ'ה, טנגו, רגאי מונטונו טיטו פואנטה, פאקיטו דה	'הרומן' בין המוזיקה הברזילאית לג'אז, השפעות, מלחינים חשובים והיכרות עם רפרטואר. יחסי הגומלין בין הג'אז למוזיקה הלטינית כיום	4	ברזיל, קובה ואמריקה הלטינית

			ריברה , טניה מריה , מישל קמילו , גונזאלו רובלקבה . סצנת הסלסה האפרו-קובנית בדרום אמריקה וארה"ב : ריי בארטו , אדי פלמיירי ועוד.			
		פרונטלי האזנה וצפייה	מוסיקת נשמה: ריי צ'רלס וארת'ה פרנקלין. פאנק: ג'ימס בראון ומסיאו פרקר. Blood Sweat & Tears, Tower of Power, Chicago מוטאון	יחסי הגומלין בין הג'אז למוסיקה השחורה	4	שנות ה 70 ג'אז ומוזיקה פופולרית
20%						בחינה מסכמת
		פרונטלי האזנה וצפייה	אפקטים, סינטי , סמפלר, מחשב Bitches Brew מיילס דייוויס מהווישנו, תחזית מזג האוויר,	מבוא חברתי וטכנולוגי . דעיכת הפופולאריות של הג'אז המסורתי מאפייני הסגנון	4	ג'אז רוק ופיוז'ן שנות ה 70 – הצלילים הראשונים
						בשלב זה יקבלו התלמידים הנחיות להכנת הרצאותיהם לקראת סוף השנה.
		פרונטלי, האזנה, צפייה, מאפייני נגינה, רפרטואר.	ECM, הרבי הנקוק, צ'יק קוריאה קית' ג'ארט , יאן גרברק , אגברטו	היכרות עם פורצי הדרך	4	שנות ה 80 והלאה- העידן המודרני- היטשטשות הגבולות

			ג'יזמונטי טרילוק גורטו, אורגון , פט מת'ני , מייקל ברקר , ג'ון סקופילד , דייב הולנד , בראד מלדאו, כריס פוטר, ג'ו לוואנו ואחרים			
		פרונטלי, האזנה, צפייה, מאפייני נגינה, רפרטואר.	מועדון ברברים, מל קלר, פינת הג'אז, דני גוטפריד, ארהלה קמינסקי, רומן קונצמן,סטו הכהן, הפלטינה, סדנת הג'אז של אלברט פיאמנטה, עדנה גורן, אבישי כהן, ענת כהן, אלי דהג'יברי, , עומר אביטל, בתי ספר מובילים לג'אז בישראל, פסטיבלים	היכרות עם סצינת הג'אז הישראלית משנות ה 60 עד ימנו.	4	הג'אז הישראלי
15%				כל תלמיד ירצה על נושא שניתן לו מראש לאחר עבודת חקר.	6	הרצאות תלמידים כחלק מבחינת הסיום לבגרות
25%				ראה דוגמה נספח 4 עמ' 57	2	בחינת גמר
100%					60	סה"כ

4. דרכי הערכה מסכמות

בקורסי התיאוריה והמיומנויות (הרמוניה, קונטרפונקט, פיתוח שמיעה) יידרשו התלמידים לעבור בחנים ובחינות ולהגיש עבודות, תרגילים ושיעורי בית.

שקלול הציונים ייקח בחשבון גם את השתתפותו הפעילה של התלמיד בכיתה ואת האיכות והמוזיקליות של העבודות שיגיש.

פיתוח שמיעה

שקלול הציון לבגרות

עקב אופיו הפרוגרסיבי של מקצוע פיתוח השמיעה, הציון השנתי בכיתה יב' בלבד הוא ציון הבגרות של התלמיד.

מרכיבי הציון השנתי

בחנים- 50%

מבחן מסכם הכתבת מהלכים הרמוניים- 25%

מבחן מסכם הכתבה וסולפז'- 25%

פיתוח שמיעה ריתמי

שקלול הציון לבגרות

עקב אופיו הפרוגרסיבי של מקצוע פיתוח השמיעה הריתמי, הציון השנתי בכיתה יא' בלבד הוא ציון הבגרות של התלמיד.

מרכיבי הציון השנתי

בחנים- 60%

מבחן סיום הכתבות וסולפז' ריתמי- 40%

הרמוניה של הג'אז

שקלול הציון לבגרות

עקב אופיו הפרוגרסיבי של מקצוע ההרמוניה, הציון השנתי בכיתה יב' בלבד הוא ציון הבגרות של התלמיד.

מרכיבי הציון השנתי

בחנים ומטלות- 50%

עבודת גמר*- 25%

מבחן סיום- 25%

*עבודת גמר: כל תלמיד יתבקש להגיש 2 הירמונים שונים למנגינה ידועה תוך יישום הנושאים שנלמדו בקורס במהלך כל השנים.

התלמיד יכין את העבודה בזמנו החופשי במשך השבועיים האחרונים של הלימודים.

(ראה דוגמה בעמ' 66)

בקורסי העיבוד והיצירה יינתן משקל למקוריות ולמוזיקליות של עבודות התלמידים ולאופן בו ינהלו את החזרות של עיבודיהם ויצירותיהם.

תוצר העבודות יושפע מהידיעות שירכשו בקורסי ההרמוניה, הקונטרפונקט, הקצב וההעשרה וכמובן מהגשה מקצועית (פרטיטורות ותפקידים) של העבודות.

יילקח גם בחשבון התהליך אותו יעברו עם המורה לאורך השנה כגון השתתפות פעילה, התעניינות בחומר הנלמד ועוד.

עיבוד

שקלול הציון לבגרות

יסודות בעיבוד (ציון שנתי כיתה י') - 15% מהציון
עיבוד לכלי קצב ונשיפה (ציון שנתי כיתה יא') - 30% מהציון
עיבוד ווקאלי (ציון שנתי כיתה יב') – 25% מהציון
פרויקט הגמר – 30% מהציון

תולדות הג'אז

שקלול הציון לבגרות

הציון השנתי בכיתה י' מהווה 35% מהציון לבגרות
הציון השנתי בכיתה יא' מהווה 65% מהציון לבגרות. (ראה בנספח 4 עמ' 60 דוגמא לבחינת גמר)

בנוסף להישגים בקורסים הספציפיים יילקחו בחשבון הישגי התלמידים בקורסים שאינם נכללים במסגרת הפורמלית של התוכנית וכן פעילות יזומה ופרטית שלהם בתחומי המוזיקה.
בקורסי העשרה יתקיימו בחינות תקופתיות, והתלמידים יידרשו להגיש עבודות חקר בהתאם לנושאים השונים שילמדו.
בנוסף, תילקח בחשבון השתתפותם הפעילה בכיתה.
בביצוע יידרשו התלמידים לעבור בחינות תקופתיות בנגינה או שירה ולהוכיח שליטה במטלות הקשורות לנגינה, קריאה, ליווי ואלתור, להכיר בעל פה רפרטואר מייצג ולשלוט במגוון סגנונות כפי שיועבר להם במסגרת הלימודים בקורסי האלתור, סדנאות הכלי, ההרמוניה ותולדות הג'אז והפופ/רוק.
הציון ישוקלל יחד עם הציון שיקבלו בקורסי האלתור ובנגינה בהרכבים.

5. ביבליוגרפיה

ביבליוגרפיה לתלמיד

באך, י.ס. ספר הכוראלים.

הולן, רוני. (1997). קצב לכולם 1. אור תו

הולן, רוני. (2005). קצב לכולם 2. Holan Music Publications.

חיימוביץ', יובל נדב. (2000). מבוא לתורת המוסיקה. בית ספר רימון.

לוי, רמי. (2011). מקלדת משנה לתלמידי מוזיקה שאינם פסנתרנים. בית ספר רימון

מוכיח, אילן. (2002) קיצור תולדות הג'אז. בית ספר רימון

קדישזון, רפי, ד"ר בן משה, בועז. (2007). פיתוח שמיעה. בית ספר רימון.

קימלמן, עמיקם, בנקוט, אלי. (1996). יסודות בהרמוניה של הג'אז והמוסיקה הקלה. כנרת

ביבליוגרפית עזר למורה

באך, י.ס. ספר הכוראלים.

וולפה, מיכאל, כ"ץ, גדעון, פרילינג טוביה, עורכים. (2014). מוזיקה בישראל – עיונים בתקומת ישראל. מכון בן גוריון עמ' 136-278.

כהן, דליה פרופ'. (1976). *שמע וידע*. אקדמון.

קימלמן, עמיקם. (2000). *יסודות בעיבוד*. בית ספר רימון.

Holan, Ronny. (2006). *Fifty ways to love your drummer*. Holan Music Publications.

Larkin, Collin, ed. (1992). *The Guinness Who's Who of Jazz*. Guinness Publishing.

Parker, Charlie. *Omnibook*.

Ward, JC Burns, Ken (2007). *Jazz- history of American music*. Alfred A. Knopf

Weigart, Dave. (1996). *Jazz Workshop for Bass & Drums*. Advance Music; 1st edition

ויקיפדיה, Downbeat Magazine, קטעי וידיאו, אודיו ותווים רלוונטיים

The Real Book*

* דוגמאות לשירים ויצירות מתחומי הג'אז, הקלאסי והמוסיקה הקלה- לבחירת המורה.

(<https://www.youtube.com/watch?v=JU19MRrFJLA&list=PL1E9CF53D6FF4AE18>)

6 . נספחים

נספח 1- קורסי העשרה

1. תכנית הלימודים של המגמה כוללת גם קורסי העשרה וקורסים תומכים לתכנים שילמדו במקצועות בהם ייגשו התלמידים לבגרות. התלמידים לא ייגשו לבחינות הבגרות במקצועות הללו.

א. בכיתה י' ייהנו מקורס בהרמוניה ופוליפוניה בו ילמדו לבנות ולנתח אקורדים במצבי פתיחה ומצבי סופן שונים, היפוכים, עקרונות בסיסיים בהובלת קולות והירמון של בס וסופן על דרגות בסיסיות וכמו כן ילמדו את חוקי הקונטרפונקט הבסיסיים של חמשת הסוגים.

ב. בכיתה י' ייחשפו התלמידים למוסיקה המערבית בקורס בו יילמדו על תקופות, מלחינים ויצירות חשובות

ג. בכיתה יא' ילמדו התלמידים את ההיסטוריה של מוסיקת הרוק והפופ מהיבטיה החברתיים, יכירו את היוצרים, הלהקות והסגנונות החשובים ב 50 השנה האחרונות וילמדו לעשות את החיבור בין הרוק והפופ לבין הג'אז והמוסיקה הקלאסית.

ד. כל תלמידי המגמה שיעורים קבוצתיים בהכרת המקלדת (טכניקה בסיסית, ליווי וקריאה) של 1 ש"ש בכיתה ט' ובכיתה י' במסגרת הלא פורמלית של הלימודים. התלמידים יתרגלו מחוברות המקלדת של בית הספר רימון ו Berklee College of Music.

ה. תלמידי המגמה ילמדו לשלוט בתוכנת תיווי בקורס מזורז של 3 חודשים במהלך כיתה י' במסגרת הלא פורמלית של הלימודים.

ו. תלמידי המגמה ילמדו לשלוט בתוכנת הקלטה עכשווית (Cuebase בכיתה י"א במסגרת הלא פורמלית של הלימודים).

ז. תלמידי המגמה ייהנו מסדנאות כלי בהתאם לכלי הראשי שלהם במסגרת הלא פורמלית של הלימודים מפגשים מיוחדים עם אמנים ידועי שם בתחומי הביצוע.

2. קורסי העיבוד/תזמור, הרכבים, אלתור/יצירה (מסומנים ב # בטבלא בעמ' 3) יינתנו לקבוצות של עד 14 תלמידים בלבד. כדי לאפשר קשר אישי ובלתי אמצעי בין המנחה לכל תלמיד בקבוצה והתייחסות מעמיקה ויסודית לעבודותיהם ונגינתם של התלמידים.

3. כל תלמיד ישתתף בשני הרכבים במהלך כל שנות לימודיו במגמה.

4. יסודות בעיבוד יינתן בחצי השני של שנת הלימודים של כיתה י' במשך שעותיים.

5. תלמידי המגמה יוכלו לבחור בין אלתור ליצירה בכיתות י"א, י"ב בהתאם לנטיות ליבם. הבחירה תהיה בין הלחנה/אלתור בתחומי המוזיקה היהודית, האתנית, הג'אז, או כתיבה למדיה (תיאטרון, מחול או קולנוע). בכיתות ט' ו- י' יושם דגש הן על הקניית יסודות באלתור בסגנון ג'אז ומוסיקה קלה והן על עקרונות בהלחנה וביצירה מוסיקלית (שירים וקומפוזיציה חופשית). התלמידים ייחשפו לעקרונות בפיתוח מוטיב, בניית קו מלודי, למבנים מוסיקליים, דיאלוגים מוסיקליים (מאולתרים או כתובים), ילמדו מטבעות לשון אופייניות לז'אנרים בהם נעסוק, כל זאת תוך האזנה וניתוח. וכל שיתקדמו בלימודי ההרמוניה, יתחילו ליישם זאת ביצירותיהם ובאלתוריהם. יש הרבה מן המקביל בשני התחומים ולכן נלמד את שניהם בשנתיים הראשונות כדי לעזור לתלמידים להתגבש 'ולמצוא את עצמם' ואת דרכם האמנותית. בכיתות י' ו-יב' יתפצלו התלמידים לכיתות אלתור או יצירה כדי להתמחות בתחומים הללו בהתאם לנטיות ליבם וכישוריהם. מספר השעות בכל תחום יהיה זהה. ההחלטה לגבי הנושאים שיועברו לתלמידים בתחומי היצירה תגובש לקראת סוף כיתה י', לאחר שנכיר את התלמידים ונזהה את נטיות ליבם בתחום היצירה.

6. בפרויקט הגמר של כיתה יב' יהיו תלמידי המגמה חופשיים לעבד/לתזמר בסגנונות הג'אז, הרוק או הקלאסי בהתאם לנטיות ליבם.

7. במקרים מיוחדים נאפשר לתלמידים שאינם 'מתחברים' למקצוע העיבוד להמיר את פרויקט הגמר שלהם בכיתה יא' בעבודת חקר השוואתית בעיבוד. יהיה עליהם לכתוב עבודת ניתוח השוואתית בין 3 עיבודים שונים לאותה יצירה ולהתייחס להיבטים עיבודיים, תזמוריים, סגנוניים והרמוניים. ההנחיות והיקף העבודה ייקבעו בהמשך. המרה זאת תקטין את אחוז הציון של מקצוע העיבוד ב 10% בשקלול הכללי של ציון הבגרות ויחשב כ 10% מהשקלול הנ"ל.*

8. אנו נשאף ליצור קבוצות למידה הומוגניות במקצועות בהם ייגשו התלמידים למבחני הבגרות באותה שנת לימודים (רק בשנת הבגרות) בתחומי המיומנויות התיאורטיות כגון הרמוניה, פיתוח שמיעה וקצב). ההקבצה לרמות תיעשה באותה שכבת גיל למעט בהרכבים, אליהם ישובצו תלמידים על פי רמת נגינתם.

9. אנו שומרים על האופציה ליצור חלוקת שעות דיפרנציאלית מותאמת על פי הישגים, קצב הלמידה ודרכי ההוראה בקבוצה, עם אופציה מסוימת לבניית מערכת שעות אישית לתלמידים ייחודיים..

10. אנו נכתיב את תוכנית לימודי הנגינה של תלמידי המגמה, ונפקח על רמת המורים הפרטיים שילמדו את תלמידיה בכלי הראשי שלהם. במידת הצורך נכתיב לתלמידים עם אילו מורים ללמוד.

11. חלק מהתלמידים מסתפקים ב 5 יחידות הלימוד העיוניות. המעוניינים ב 5 יח"ל נוספות של רסיטל, חייבים לעמוד ב 6 בחינות מיומנות בנגינה (2 בכיתה י', 2 בכיתה יא', 2 בכיתה יב') הכוללות שליטה בסולמות, אקורדים, קריאה מלודית, ריתמית וליווי, אלתור היכרות עם רפרטואר.

*ההכנה לרסיטל תתבצע על ידי מורה הכלי הפרטי של התלמיד.

יחד עם זאת, יפגשו תלמידי כל אחד מהכלים מורה/מוזיקאי בעל שם במסגרת סדנת כלי קבוצתית שתוסיף להם ידע והתנסות ותחזק את מיומנויות הנגינה שלהם (ראה למעלה סעיף 1.1.2).

12. מיעוט קטן של תלמידים עלול להתקשות במטלות של 5 יח"ל עיוניות. להם נציע מסלול מיוחד:

2 יח"ל עיוניות חובה בהרמוניה, ופיתוח שמיעה

3 יחידות בחירה נוספות מתוך הנושאים הבאים:

*פיתוח שמיעה רתמי (יחידת בגרות אחת),

*תולדות הג'אז (יחידת בגרות אחת) או עבודת חקר על תקופה או אמן ג'אז חשוב.

*הגשת עבודת חקר על מלחין או תקופה מתוך 'תחנות חשובות בהתפתחות המוזיקה המערבית' (יחידת בגרות אחת),

*כתיבת יצירה בתחום בו התמחה (קומפוזיציה או מחזור שירים) (יחידת בגרות אחת),

*עיבוד (יחידת בגרות אחת),

*אלתור (יחידת בגרות אחת),

*רסיטל פנימי (יחידת בגרות אחת).

לרסיטל פנימי יהיה רשאי לגשת תלמיד שעבר 2 בחינות מיומנות פנימיות בכיתה יב'.

*רמת הנגינה של תלמיד שיבחר במסלול הזה תהיה נמוכה מן הסתם.

תלמיד ברמת נגינה גבוהה יוגש לרסיטל חיצוני ברמה של 5 יחידות

נספח 2- הסבר על נושאי הלימוד בתכנית

מבוא לתורת המוזיקה – מרווחים, סולמות, מפתחות, מודוסים, יסודות הבנייה ההרמונית ויישומם על המקלדת.

פיתוח שמיעה ריתמי –זיהוי, קריאה ורישום של תבניות ריתמיות בסיסיות, לימוד מקצבים והקניית התחושה "הנכונה" (GROOVE). סולפג' והכתבות קצב, הרגשות קצב (HALF TIME, DOUBLE TIME), לימוד מקצבים זוגיים ואי-זוגיים, פוליריתמיקה בסיסית ומודולציות ריתמיות,

פיתוח שמיעה –פיתוח יכולת קריאה וזיהוי של מרווחים, אקורדים, קווים מלודיים ומהלכים הרמוניים, תירגול סולפג' הכתבות מלודיות והרמוניות ופיתוח שמיעה מלודית והרמונית. בנוסף, יתרגלו

התלמידים ביצוע משמיעה, על כלי הנגינה שלהם, של רעיונות ריתמיים, מלודיים, הרמוניים ופיתוחיים בזמן אמת ובסביבות מוסיקליות שונות (סטטיות, דיאטוניות וכרומטיות) ולימוד רפרטואר בעל פה.

יסודות בהרמוניה מסורתית ופוליפוניה - מהלכים הרמוניים בסיסיים, נגינתם על המקלדת, רישומם, קריאתם וניתוחם. היפוכי משולשים וספט-אקורדים, משולשים דיאטוניים, חוקי הולכת קולות ורישום הרמוניה למקהלה.

יסודות הכתיבה הקונטרפונקטית בשני קולות, לימוד אופי וסוגי תנועות מלודיות על פי שיטת הסוגים והתנסות בכתיבת קונטרפונקט במרקמים הרמוניים וכתיבת קאנון. בנוסף, ייחשפו התלמידים לשימושים קונטרפונקטים במוזיקה לתקופותיה ויישמו עקרונות קונטרפונקטיים בקורסי היצירה והעיבוד.

הרמוניה של הג'אז והמוסיקה הקלה- לימוד עקרונות בהירמון והירמון מחדש של לחנים, הכרת הדרגות שונות ותחליפיהן בסולמות המג'ורים והמינורים, chords/scales relationships, שימוש בצלילי מתח, הירמון פונקציונאלי, ניתוח מלודי, בלוז ועוד ויישומם בהלחנה, עיבוד ואלתור.

עיבוד/תזמור – כיתה י'- לימוד עקרונות בעיבוד: פתיחה, מעברים, סיומות, שכתוב נושא, כתיבת פרטיטורה ותיווי. תפקיד המעבד, המושגים המקצועיים הבסיסיים וטכניקות ראשוניות בעיבוד לפסנתר/גיטרה וזמר/ כלי מלודי. תירגול וביצוע במסגרת כיתתית.

כיתות י"א - הכרות עם מדגם מייצג של כלי התזמורת בתחום הג'אז והמוסיקה הקלה (עץ, מתכת), אופיים, מנעדיהם וצורות השילוב ביניהם. כתיבת עיבודים ותזמורים בהתאם ליתרונות ולמגבלות הכלים, הכרות עם סגנונות בתחום הג'אז והמוזיקה הקלה, והבנת תפקידו של ההרכב כתזמורת עצמאית וכתזמורת מלווה. עבודות התלמידים תבוצענה על ידי נגנים חיים מקרב תלמידי ומורי המגמה או נגנים שיגויסו במיוחד.

כיתה יב' – עיבוד ווקאלי עקרונות הכתיבה לזמרים סולנים, לזמרים מלווים ולהרכבים ווקאליים שונים עם ובלי הרכב נגנים (א- קאפלה).

פרויקט גמר – עבודה מודרכת לקראת מופע סיום של עיבודי התלמידים להרכבים וסגנונות שונים על פי בחירתם.

תולדות הג'אז – הצגה וניתוח של הסגנונות והזרמים השונים שאפיינו את הג'אז בתקופות השונות, מראשיתו ועד ימינו. דיון בהשפעתו של הג'אז על המוזיקה הקלאסית והמוזיקה הפופולארית, חיבורים בין ג'אז לסגנונות אחרים כגון רוק ומוזיקת עולם, הג'אז הישראלי. בנוסף, יידרשו התלמידים ללמוד בעל פה לשיר/לנגן ולהכיר את המלודיה והמהלכים ההרמוניים של רפרטואר מייצג. מכל סגנון שילומד.

תולדות הפופ/רוק - ניתוח התנאים ההיסטוריים בו צמח עולם הפופ/רוק בארה"ב ובבריטניה ובקשר הסוציולוגי שבין רוק לתרבות ההמונים, ייצור של רוק (תעשיית התקליטים, רדיו, עיתונות ומוזיקה)

האידיאולוגיה של הפופ והרוק, הלהקות והזמרים החשובים בהיסטוריה של הפופ/רוק, השירים הגדולים והשפעות של ועל ג'אז ומוזיקה קלאסית.

תחנות חשובות בהתפתחות המוזיקה המערבית - התמקדות במלחינים ובצורות נבחרות לכל תקופה במוזיקה המערבית הקלאסית מהברוק ועד ימינו. הכרת יצירות נבחרות מכל תקופה, הכרת הצורות השונות, המאפיינים לסגנונות השונים והבנת תהליכי התפתחות המוזיקה המערבית והשפעתה על המוזיקה של ימינו. המלחינים בהם נתמקד הם:

John Dowland, Claudio Monteverdi, J. S. Bach, Mozart, Brahms, G. Mahler

C. Debussy, I. Stravinsky, G. Gershwin, B. Bartok

הרכבים - עבודה קבוצתית מודרכת על רפרטואר סגנוני תוך התייחסות לפרטי העיבוד, הרגשתו וסגנונו. ההרכבים יופיעו במסגרות בית ספריות ומחוצה להן ויקליטו את עבודותיהם.

אלתור – כיתה ט' – לימוד הצעדים הראשונים באלתור בסגנון הג'אז והמוזיקה הקלה

בסביבה הרמונית בסיסית, מוטיב ופיתוחו, שינוי, ניגוד, בניית שיא (הכנה ופתרון) חיקויים מלודיים, דיאלוגים ואינטראקציה בין נגנים.

כיתה י' – טיפול ב – GROOVE בתחומי הג'אז, הרוק והמוזיקה הקלה. התייחסות למבנים שונים של שירים באלתור, SOLO TRANSCRIPTION וביצועו בע"פ. עקרונות באינטרפרטציה, לימוד רפרטואר מייצג, יישום של סולמות על דרגות הרמוניות בסיסיות, לימוד "מטבעות לשון" סגנוניות ניתוח סולואים ועוד

כיתה י"א – י"ב – לימוד והטמעה של חוקים המלודיים המאפיינים סגנונות בג'אז, תרגול סולמות אופייניים, פירוק משפטים מוזיקליים וניתוחם, תרגול ופיתוח נגינה כרומטית, ניתוח קטעי סולו של גדולי הנגנים ולימוד רפרטואר מייצג.

יצירה – כתיבת שירים, כתיבת מילים, כתיבה אינסטרומנטלית, תפיסות בסיסיות של כתיבה חופשית. תרגול וניתוח של טכניקות מלודיות והרמוניות, מצלול ויסודות צורניים ומרקמיים,

כל זאת במסגרת סדנה ליצירה מקורית משותפת בהלחנת שירים וקטעים אינסטרומנטליים וביצועם כשהרעיון העומד מאחוריה הוא ש"לא טוב היות האדם לבדו....". תלמידי הסדנה ישמשו ראי האחד ליצירתו של השני, בהדרכתו של מורה. בכיתות ט' ו- י' ייחשפו התלמידים הן לכתיבה אמנותית והתנסות בכתיבה בצורות והן בכתיבת שירים ופזמונים למילים וזאת כדי לעזור להם להתמקד יותר בכיתות יא' ו- יב' בתחומי יצירה על פי סגנונם האישי.

יסודות במקלדת – סדנת לימוד ותרגול לאלה שאינם פסנתרנים, באמצעותה יכירו התלמידים את המקלדת מבחינה הרמונית ומלודית ברמה בסיסית ויישמו קריאה, ליווי ונגינה על פסנתר. תוכנית

הלימודים בסדנה תהייה מתואמת עם החומר הנלמד בקורסי המיומנויות (תורת המוזיקה, הרמוניה ופיתוח שמיעה), תתמוך בנושאים הנלמדים ותתבסס עליהם.

תיווי בעזרת מחשב - עקרונות התיווי, השימוש בסמלים השונים, משמעותם ומיקומם בבניית הפרטיטורה והתפקידים הנגזרים ממנה. עריכה, עימוד והוצאה לאור שולחנית באמצעות הכרה והפעלה של תכנת Sibelius לכתובת תווים.

Cubase - עקרונות השפה הדיגיטלית, פקודות ה - MIDI הבסיסיות, הקלטה ועריכה רב ערוצית של Audio ו MIDI ושליטה במבנה האולפן הביתי ובכלי הנגינה דרך המחשב. שימוש במיקסרים, עריכה, אפקטים (שימוש ועיצוב), חשיפה לתוכנות אחרות (BAND IN THE BOX ואחרות), Plug ins וסמפלים.

נספח 3- הנחיות לעבודת גמר בהרמוניה של הג'אז והמוזיקה הקלה א'

לרשותך שלושה שבועות בלבד בהם עליך להרמן את השיר שקיבלת בהתאם להנחיות הבאות:
1. יש להרמן את השיר פעמיים.

2. ההחלטה לגבי הסולם (טונליות, מז'ורי או מינורי) היא בידיך.

3. יש לממש בשתי הגרסאות את הנושאים הבאים (ראה/י הערה למטה*):

*דרגות השאולות מהסולם המז'ורי.

*דרגות השאולות מהסולמות המינוריים (הרמוני ומלודי).

*חילופים הרמוניים בין סולמיים (Modal Interchange)

*דומיננטות שניוניות (Secondary Dominants).

*תחליף טריטון (Sub V7).

* בלוז

* Line Cliché

4. חובה לציין צילי מתח ליד האקורדים.

5. חשוב מאוד להתחשב במנגינה. אין לשנות את גובה הצלילים אך ניתן לשכתב את המנגינה מבחינה ריתמית באופן שתתאים לסגנון בו בחרת.

6. יש להגיש מגנינה ואקורדים בלבד (ללא ניתוח) באופן נקי ומסודר. עבודה שתוגש באופן מרושל לא תיבדק.

הערה: אין חובה לממש את כל הנושאים בכל גרסה אך עליהם להופיע בשתי הגרסאות בכל מקרה.

חשוב!!! יתכן ותידרש/י לנמק את בחירותיך, לתת הסברים בעל פה לגבי תהליך ההירמון ולענות על שאלות תיאורטיות בעל פה במפגש אישי עמי.

טיפים:

1. כדאי לחשוב על מהירות אחרת מזו המוכרת לך בשיר המקורי.
2. חשוב להחליט על הסגנון בו היית רוצה שהשיר יבוצע.
3. קביעת targets לאורך השיר עשויה לפתוח אפשרויות רבות בהירמון.
4. חשוב להקפיד על תנועות חזקות לאורך המהלך הרמוני שלך.
5. כדאי להקפיד על מפעם הרמוני הגיוני.
6. Modal Interchange ניתן לבצע הן באמצעות החלפת אקורדים והן באמצעות החלפת scales.

נספח 4- מבנה בחנים ומבחנים בתולדות הג'אז

א. מבנה בחינה מסכמת:

שאלה בהרחבה, עמוד וחצי (50%), הגדרת מושגים בכ-5 שורות לכל מושג, 5 מושגים (30%), זיהוי קטעים (20%). משך המבחן כשעתיים.

ג. מבנה בחינת גמר (בגרות):

חלק א': 10 קטעים לזיהוי סגנון/הרכב/מלחין + שאלת תוכן קטנה. (סה"כ 30%).

חלק ב': בחירת 2 שאלות בהרחבה מתוך 4 שאלות. (50%) תשובה בין עמוד וחצי לשניים בדרך כלל.

חלק ג': הגדרת 10 מושגים (20%), בחירה מתוך 15 מושגים. 3-5 שורות לכל מושג.

תכני השאלות:

תכני שאלה בהרחבה: מאפייני סגנון (מוסיקליים וחופ' מוסיקליים), דמויות מרכזיות, מאפיינים קומפוזיטורים וטכניים שונות. התלמיד יערוך השוואות סגנוניות ויסיק מסקנות על השוני בין סגנונות הג'אז ותהליכים שהתרחשו בתולדות הסגנון. בין עמוד וחצי לשניים.

תכני שאלה בינונית: תמצית של ביוגרפיה ומאפייני סגנון של דמות משמעותית בג'אז כולל מאפייני נגינה והלחנה. בין חצי עמוד לעמוד שלם.

להלן דוגמאות לתשובות המצופות מהתלמיד:

שאלה: מהו סגנון אישי בג'אז? (שאלה בהיקף מצומצם, הגדרה)

תשובה: בג'אז יש ציפיות למקוריות והבעה אישית במהלך הנגינה (מלודיה, ליווי או אלתור).

ההבעה האישית ניתנת לביטוי ע"י צליל אישי, Phrasing אישי, הבעה אישית מקורית, פרשנות הרמונית שונה, מקצבים ייחודיים או שימוש במרכיבים מוסיקליים שלא בהקשרם הסטנדרטי.

דוגמאות: ה Phrasing המסוגן של צ'רלי פרקר, מפלי הצלילים של קולטריין או המינימליזם של קאוונט בייסי.

התלמיד מתבקש להרחיב במשפט או שניים בכל אחד מהמושגים שלמעלה.

שאלה: מיילס דייוויס- תחנות חשובות ועשייתו המוסיקלית (שאלה בהיקף מצומצם, הגדרה)

תשובה: חצוצרן, מלחין ומנהיג הרכבי ג'אז. נולד ב-1926 בדלטון, אילינוי. גדל במשפחה שחורה מהמעמד הבינוני. מאמצע שנות ה-40 ניגן עם צ'רלי פרקר וב-1949 הוביל את ההופעות וההקלטה של "The Birth of the Cool".

מ-1951 היה למנהיג הרכבים עצמאי והתפרסם בכל העולם. בקריירה שלו יזם חידושים בולטים ומשמעותיים כגון: הקלטת אלבום ג'אז מודלי ראשון ב-1958 (SO WHAT) והאלבום Bitches Brew (1970) שהוביל להתפתחות סגנון הג'אז רוק. סגנון נגינתו היה מלודי, לירי ולעיתים מינימליסטי. נחשב לאחד המשפיעים ביותר על עולם הג'אז..

שאלה בהרחבה: סגנון הבי בופ.

א. תארו את המאפיינים המוסיקליים והחופ' מוסיקליים של סגנון הבי בופ. (כעמוד וחצי)

ב. מה הייתה תרומתו של צ'רלי פרקר להתפתחות הבי בופ והג'אז? (כעמוד)

להלן פרטים מתומצתים שהתלמיד חייב לציין כדי שהתשובה תהיה מלאה:

תשובה לסעיף א':

*פיסקה קצרה מקדימה בנוגע לתקופה כמבוא לתשובה הכוללת.

*מאפיינים: זמן, מקום, שמות משמעותיים שפיתחו את הסגנון, מטרות הסגנון, כלי נגינה ותפקידיהם, מלוויה, הרמוניה, אלתור, חלקים מעובדים, צורות אופייניות, רמת ההשכלה של המוסיקאים ומיומנויות כלי, מאפיינים קומפוזיטורים ואיכות צליל.

חוץ מוסיקלי: מעמד המוסיקאי/מלחין, קהל ופופולאריות, תופעות חברתיות למיניהן כגון אופנה והתמכרויות.

תשובה לסעיף ב':

חייבת לכלול: phrasing ייחודי, פרשנות הרמונית, שימוש בצלילי מתח ובתחליפים (להלן תרומתו) והצבת סטנדרטים חדשים מבחינת התחכום המלווה וטכניקת הנגינה ששינו את פני הג'אז.

דוגמאות לבחינה מסכמת במהלך שנת הלימודים

מהפיכת הבי בופ

1. זיהוי

יש לזהות את הקטעים בשמם (נקודה), שם ההרכב(נקודה) והמלחין (נקודה). קטעי סה"כ 15 נק' לתשובה מלאה. קטעים לדוגמא: Yardbird Suite, confirmation וכו'.

2. סגנון הבי בופ .

א. מהן הסיבות להתפתחות סגנון הבופ? כתבו בקצרה (חצי עמוד) 15 נק' (5 נק' לכל סיבה)

ב. תארו בהרחבה והעמקה את המאפיינים המוסיקליים והחוץ מוסיקליים של סגנון הבופ.

יש לכתוב כותרת ופירוט (כעמוד שלם) 30 נק'. (יש כ-10 מאפיינים, 3 נק' לכל מאפיין)

ג. מהי תרומתו המשמעותית ביותר של צ'רלי פרקר לג'אז? עד 3 שורות. 15 נק'. (שאלת ידע והבנה המשקפת את הבנתו של התלמיד בחומר).

*סה"כ 60 נק' לתשובה מלאה.

3. מהי תרומתם של מוסיקאי הג'אז הבאים לסגנון הבי בופ ולג'אז בכלל?

באד פאוול, קני קלארק, ת'לוניוס מונק ודיזי גילספי. (3 שורות מקסימום על כל מוסיקאי) 25 נק' לתשובה מלאה. (6 נק' לכל תשובה מלאה, דיזי 7 נק')

התלמידים יכולים להראות את הבנתם בחומר על ידי שרטוט מהלכי אקורדים ותווים.

דוגמא למבחן גמר (בגרות) בתולדות הג'אז

משך הבחינה : שלוש שעות.

חלק א' : זיהוי עשרה קטעי האזנה.

3 נק' לתשובה מלאה , 30 נקודות סה"כ.

חלק ב' : שאלות מקיפות. יש לענות על שתי שאלות מתוך ארבע השאלות.

25 נקודות לתשובה מלאה , סה"כ 50 נקודות.

חלק ג' : פירוש או תיאור מושגים.

יש לפרש או לתאר עשרה מתוך חמישה עשר מושגים.

2 נקודות לתשובה מלאה וסה"כ 20 נקודות.

הערות :

יש לנסח תשובות תוך שימוש בשפה מוסיקלית מקצועית וברורה.

חלק א': עשרה קטעי האזנה קצרים. 3 נק' לתשובה מלאה , סה"כ 30 נק'.

1. שם הקטע ושם המבצע :

שם התקופה בג'אז :

מאפיין עיקרי של המלודיה

2. שם הקטע ושם המבצע :

שם התקופה בג'אז :

מהי צורת הקטע ?

3. שם הקטע ושם המבצע :

שם התקופה בג'אז :

מה מאפיין את הצליל של כלי הנשיפה?

4. שם הקטע ושם המבצע :

שם התקופה בג'אז :

האם קיימים מרכיבים אלתוריים בקטע ?

5. שם הקטע ושם המבצע :

שם התקופה בג'אז :

מהו המרכיב העיקרי בעיבוד של המלודיה?

6. שם הקטע ושם המבצע :

שם התקופה בג'אז :

תארו את ה rhythm section בשני משפטים תמציתיים.

7. שם הקטע ושם המבצע :

שם התקופה בג'אז :

מהו המאפיין העיקרי של אלתור הסקסופון?

8. שם הקטע ושם המבצע :

שם התקופה בג'אז :

מהי ההשראה לנגינתו של הפסנתרן?

9. שם הקטע ושם המבצע :

שם התקופה בג'אז :

כיצד נוצרת ההרמוניה בקטע ?

10. שם הקטע ושם המבצע :

שם התקופה בג'אז:

תארו במשפט אחד את הסגנון בו מנגן המתופף.

חלק ב': ענו בהרחבה על שתיים מתוך ארבע השאלות הבאות (סה"כ 50 נק')

1. סגנון הבי בופ.

א. תארו את מאפייני הסגנון המוסיקליים והחוץ מוסיקליים/חברתיים .

ב. מהי תרומתם העיקרית של צ'רלי פרקר ובאד פאוול.

נא לפרט ולציין שמות של יצירות בהן ניתן לשמוע דוגמאות לתרומתם ובמידת הצורך להדגים בתווים.

ג. האם לדעתכם יתכן שמוסיקאי כלשהו יגיע לשפת האלתור של צ'רלי פרקר ללא הכרות עם המוסיקה של?

הגדירו כיצד ניתן להגיע להיכרות מעמיקה עם נגינתו של צ'ארלי פארקר.

2. סגנון ניו אורלינס ושיקגו.

א. תארו את מאפייני סגנון ניו אורלינס ומאפייני סגנון שיקגו. יש להתייחס למאפיינים מוסיקליים וחוז' מוסיקליים.

ב. ציינו בפירוט מהם ההבדלים בין מאפייני שני הסגנונות ולאחר מכן ציינו מדוע לדעתכם השוני בין הסגנונות משמעותי והאם יש לשוני הנל תפקיד בהתפתחות הסגנונות הבאים בג'אז.

ג. כתבו פיסקה מתומצתת על ההשפעה שיכולה להיות לעיר או מקום כלשהו על

התפתחות סגנון או ז'אנר מוסיקלי.

3. מיילס דייוויס, האיש שידע להשתנות.

א. תארו בחצי עמוד מה השפיע על מיילס דייוויס לנגן בילדותו וצעירותו וולהפוך למוסיקאי.

ב. תארו את שלושת השינויים העיקריים שחלו בנגינתו ובלחניו של מיילס דייוויס בין השנים 1951 ל 1969. יש לציין שמות יצירות ולהתייחס למרכיבים מוסיקליים: מלודיה, הרמוניה ואלתור, כולל דוגמאות.

4. הארד בופ.

א. תארו בהרחבה את מאפייני הסגנון (מוסיקלי וחוז' מוסיקלי). 2 עמודים.

ב. בחרו שני הרכבי הרד בופ ותארו כל אחד מהם. ציינו מהם ההבדלים העיקריים בין ההרכבים.

יש לציין שמות נגנים וחשיבותם להתפתחות הסגנון לצד שמות קטעים ידועים. (עמוד אחד)

חלק ג':

לפניכם 15 מושגים. הגדירו או תארו בקצרה עשרה מושגים מתוך חמישה עשר.

2 נק' לתשובה מלאה , סה"כ 20 נק'.

נא לכתוב עד 4 שורות לכל הגדרה.

1. Call And Response

2. רגטיים

3. Combo

4. חטיבת קצב

5. Chorus

6. ג'אז - רוק

7. בלוז

8. ג'ם סשן

9. סגנון אלתור אישי

10. תחושת סווינג

11. צורת AABA

12. לואי ארמסטרונג.

13. ג'אז מודלי

14. Walking Bass

15. Fusion

נוספח 5- מבוא לתורת המוסיקה ט' – 2 ש"ש

ביבליוגרפיה:

'מבוא לתורת המוסיקה'/יובל נדב חיימוביץ'- הוצאת רימון

ביבליוגרפיה נוספת:

יסודות בהרמוניה של הג'אז והמוסיקה הקלה/ עמיקם קימלמן – אלי בנאקוט. הוצאת כנרת. עמודים 7-23.

'מקלדת משנה' מאת רמי לוין בהוצאת בית ספר רימון.

נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה ומשקל הציון
הכרת החמשה והרישום במפתח סול	4	זיהוי תווים	שמות התווים, רישום אינהרמוני.	הסבר, תרגול בדקלום ובמקלדות	חוברת הקורס עמ' 1-3	בוחן בע"פ: זיהוי התוו ונגינתו על המקלדת ובדקלום 5% מהציון
מרווחים זכים, קטנים וגדולים	4	שינון שמות המרווחים, בניית מרווחים על החמשה.	פרימה סקונדה טרצה קוורטה קוינטה סקסט ספטימה אוקטבה + טרמינולוגיה ג'אזית	הסבר, תרגול בזיהוי ובנגינה במקלדות	חוברת הקורס עמ' 4-8	
מרווחים מוגדלים ומוקטנים	4	כנ"ל	זכים גדולים, קטנים, טרנספוזיציות של מלודיות פשוטות באמצעות מרווחים.	הסבר, תרגול בזיהוי ובנגינה במקלדות	עמ' 8-11	
מרווחים	2	כנ"ל	טבלת המרווחים	הסבר, תרגול		

משלימים			המשלימים	בזיהוי ובניית מרווחים משלימים		
מרווחים הגדולים מאוקטבה	4	כנל	נונה, דצימה, און-דצימה, דו דצימה, טרה-דצימה + טרמינולוגיה ג'אזית	הסבר, תרגול בזיהוי ובנגינה במקלדות	בוחן בכתב על המרווחים 20% מהציון	
הכרת החמשה והרישום במפתח פה	6	זיהוי תווים על החמשה ובמקלדת	שמות התווים	הסבר, תרגול בדקלום ובמקלדות	בוחן בכתב ובע"פ ונגינה על המקלדת 5% מהציון	עמ' 12-15
סולם מז'ורי	4	בניית סולם הכרת נוסחת הסולם המג'ורי	מרווחים רלוונטיים. רישום נכון של סימני המפתח. צלילים דיאטונים וכרומטיים.	הסבר תרגול		עמ' 18
מיומנות על המקלדת	4	נגינת סולמות מג'ורים במפתח סול ובמפתח פה	איצבעים נכונים	הסבר פרונטלי תרגול בחדר מקלדות	בוחן מקלדת 5% מהציון	
הסולמות המיומורים: טבעי (המינור היחסי), הרמוני,	8	בנית סולם. הכרת נוסחאות הסולמות המיומורים.	מרווחים אופייניים, רישום נכון של סימני מפתח וסימני התק,	זיהוי, בניה, תרגולי נגינה במקלדת, תרגולים של		עמ' 19-20

מלודי				מג'וריזציה ומינוריזציה של סולמות ומנגינות.		
מעגל הקווינטות ושיטות נוספות למציאה זיהוי של סימני מפתח	4		מעגל הקווינטות, שיטות חישוב באמצעות סקונדות גדולות ופרימות מוגדלות		עמ' 21-22-23	בוחן בכתב בנושא כל הסולמות- מז'ור, מינורים 20% מהציון
המודוסים הכנסייתיים	8	הכרת נוסחאות המודוסים הגדרת מג'וריות ומינוריות של סולם, הגדרה של טונליות תוך שימוש בצלילים עיליים	יוני, דורי, פריגי, לידי, מיקסולידי, אאולי, לוקרי רישום נכון של סימני מפתח וסימני התק של המודוסים.	הסבר תרגול של בניה זיהוי, מודאציות והלחנה של מלודיות מודליות.	עמ' 29-35 + יסודות בהרמוניה של הג'אז- עמ' 18-19	בוחן בכתב על נושא המודוסים+ הגשת הלחנות של מיניאטורות מודאליות. 30% מהציון
אקורדים	8	השיטה הטרציאלית, סימולי אקורדים מקובלים בג'אז ובמוסיקה קלה.	משולשים, ספטאקורדים, אקורדים עם צלילי מתח, מצבי אקורדים (פתוחים, סגורים, היפוכים), עקרונות הולכת הקולות בנגינת אקורדים.	סימול זיהוי אקורדים בכתב ובנגינה על המקלדת.	יסודות בהרמוניה של הג'אז- עמ' 20-24 חוברת הקורס 'מקלדת משנה' בהוצאת רימון.	בוחן בכתב- זיהוי ובניה של אקורדים. בוחן בנגינה במקלדת של נגינת אקורדים. 25% מהציון.
סה"כ	60					100%

דרכי הערכה לכיתה ט'

בחנים- 90%

הערכת מורה- 10%

הערכת מורה מאפשרת את החופש לסטות מהממוצע היבש של המבחנים במהלך השנה. כאן נמדדים פרמטרים נוספים כגון השקעת התלמיד יחסו למקצוע, נוכחותו בכיתה והתקדמותו האישית.